GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 5 KWIETNIA 1997 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 40 ◆ CENA 4,- Kč

W SZPITALACH NASZEGO REGIONU

Leków nie brakuje

Pogarszająca się sytuacja w zaopatrywaniu szpitali w leki, a szczególnie wstrzymanie z dnia na dzień ich dostaw do 16 placówek służby zdrowia, niepokoi właściwie każdego mieszkańca. Minister zdrowia RC, Jan Stráský, stwierdził, że nie będzie dłużej prowadził rozmów ze Stowarzyszeniem Dystrybutorów Leków, ale skoncentruje się na ubezpieczalniach zdrowotnych, którym za pośrednictwem Banku Konsolidacyjnego pożyczy cztery miliardy koron.

Ivo Němeček, dyrektor Szpitala Górniczego w Karwinie powiedział redakcji "GL": *"Jesteśmy spółką akcyjną, która wynajmuje obiekty szpitalne od Kopalni Ostrawsko-Karwińskich S.A. i od władz miejskich. W lekarstwa zaopatrujemy się u naszego stałego dostawcy. Nie kupujemy na zapas, ale też nie oszczędzamy nadmiernie. Tam, gdzie jest wiele środków o jednakowym spektrum oddziaływania, zazwyczaj wybieramy te tańsze. Nie uskarżamy się również na regulowanie płatności przez ubezpieczalnie. Powszechna Ubezpieczalnia Zdrowia, Braterska Kasa Zagłębiowa i Ubezpieczalnia Hutnicza regularnie wywiązują się ze swoich zobowiązań. Ostatnio są problemy z Ubezpieczalnią Kolei Żelaznych "Graf", wydaje się, że jej długi obciążą nasze kieszenie..."*

Jan Ferenc, dyrektor szpitala Na Bośnie w Trzyńcu, przekazał "GL", że w jego placówce zaopatrzenie w lekarstwa jest normalne. Wszystkie rachunki są zapłacone i nie ma powodu do obaw.

Tomaš Nykel, dyrektor Miejskiego Szpitala w Czeskim Cieszynie, również stwierdził, że jego placówka jest systematycznie zaopatrywana w lekarstwa.

W szpitalu w Orłowej-Lutyni powiedziano nam, że leków nie brakuje. Prawdą natomiast jest, iż ubezpieczalnie regulują swoje należności z opóźnieniem. Zawsze więc jakieś faktury nie są uregulowane. Rzeczywista likwidacja długów wymagałaby nie tylko szybkiego uregulowania należności, ale płacenia ich niejako zaliczką. Nikt jednak nie jest w stanie narzucić takiego postępowania ubezpieczalniom. **(mro)**

▲ *Chociaż znane ludowe przysłowie mówi, że "kwiecień - plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata", to wypada mieć nadzieję, że prawdziwa wiosna nie da już na siebie długo czekać. Być może nadciągnie też pierwsza wiosenna burza, a warto wiedzieć, że "Grzmot w kwietniu dobra nowina, już szron roślin nie pościna". Ale uwaga - "Za kwietniem ciepłym idzie maj chłodny", ponadto "Kwiecień, gdy jest suchy, nie daje otuchy".*

Fot. ARCHIWUM "GL"

LATEM MNIEJ PRZEJŚĆ GRANICZNYCH

Most do remontu

Wakacyjny napór zmotoryzowanych turystów oraz ruch TIR-ów na czesko-polskiej granicy znacznie skomplikuje zaplanowany na okres od 2 czerwca do 31 sierpnia br. remont mostu na Odrze na przejściu w Boguminie-Chałupkach.

Ministerstwo Transportu i Łączności wraz z Generalną Dyrekcją Ceł przeprowadzają obecnie konsultacje w tej sprawie z Rejonowymi Urzędami Celnymi. Ostrawski Urząd Celny, jak poinformował nas jego rzecznik Svatopluk Bednař, sugeruje, by stwarzające najwięcej problemów lawety z rozmontowanymi autami skierować na przejścia graniczne w Krnowskiem, a mianowicie w Złotych Górach, Krnowie, Sudicach i Haci (z tym, że tutaj ze względu na warunki drogowe dopuszczono by jedynie do odprawy z terytorium RC). Ciężarówki do 3,5 ton oraz autobusy mogłyby korzystać z tych samych przejść. W przypadku TIR-ów do 12 ton Rejonowy Urząd Celny w Ostrawie proponuje skierowanie ich na przejścia w Krnowie i Sudicach, a TIR-ów o ciężarze ponad 12 ton do Kocobędza. Samochody osobowe z polską i czeską rejestracją mogłyby być kierowane do Szilherzowic i Piszta. Ostrawski Urząd wnioskuje także, by podwyższono kategorię przejścia w Markłowicach Dolnych tak, by mogli z niego korzystać zmotoryzowani z całego świata.

W czasie trwania remontu przejście graniczne Bogumin-Chałupki będzie nadal czynne dla ruchu pieszego. **(mro)**

JUŻ W PRZYSZŁYM ROKU

Dom Polski w Pradze

WARSZAWA - Polsko-czeskie porozumienie o powstaniu Domu Polskiego w Pradze podpisali w piątek w Warszawie wiceminister spraw zagranicznych Krzysztof Jakubowski oraz ambasador Republiki Czeskiej Karel Štindl.

W Domu mieścić się będą m.in. Konsulat RP, Instytut Polski, biura informacji turystycznej i biznesowej. Klub Polski, sala widowiskowa i galeria sztuki polskiej. Otwarcie Domu, który ma stanowić nową formę promocji Polski za granicą, przewidziano na drugą połowę 1998 r.

Porozumienie przewiduje, że strona czeska wyremontuje i zaadaptuje w tym celu ok. 2500 m kw. powierzchni w trzech budynkach w samym centrum Pragi, na Placu Wacława.

● Z KRAJU I ZE ŚWIATA

◆ Premier Chin Wu Pang-kuo, który bawi z 4-dniową wizytą w RC, spotkał się wczoraj z premierem V. Klausem oraz przewodniczącym Izby Poselskiej Parlamentu RC M. Zemanem.

◆ Prezydent Václav Havel udał się wczoraj do włoskich Alp na kurację w ramach rekonwalescencji po grudniowej operacji. Prezydentowi, który w Alpach spędzi 18 dni, towarzyszy małżonka Dagmara.

◆ 75-osobowa orkiestra Filharmonii w Turyngii, której tradycje sięgają 1906 r., rozpoczęła w czwartek strajk głodowy. Rok temu władze Turyngii zapowiedziały, że od 31 lipca 1997 r. przestaną łożyć na utrzymanie orkiestry.

◆ Deputowani rosyjskiej Dumy odrzucili wczoraj stosunkiem ponad 2/3 głosów prezydenckie weto wobec ustawy, uznającej za własność państwa rosyjskiego dzieła sztuki, zagrabione w Niemczech przez Armię Czerwoną w czasie II wojny światowej. O dalszym losie ustawy ma zadecydować rosyjski Sąd Konstytucyjny.

◆ Jak wynika z sondażu instytutu Infratest, większość Niemców (53 proc.) wyraziła dezaprobatę wobec faktu, że obecny kanclerz Helmut Kohl zamierza ponownie wystawić swoją kandydaturę w wyborach powszechnych w październiku 1998 r.

NIE ZAPOMINAJĄ O WYBORCACH

Posłowie w terenie

Posłowie Parlamentu RC, **Jana Gavlasowa** i **Radim Turek** (Czeska Partia Socjaldemokratyczna) odwiedzą we wtorek 8 bm. Ligotkę Kameralną i Rzekę, w środę zaś Wędrynię i Milików.

Jak poinformowano nas w biurze poselskim R. Turka, posłowie chcieliby rozmawiać z wyborcami głównie na temat aktualnej sytuacji w służbie zdrowia oraz o problemach związanych ze szkolnictwem. Nie znaczy to jednak, że mieszkańcy wyżej wymienionych gmin nie będą mogli omówić z przedstawicielami również swoich problemów, z którymi przyszło im się borykać na co dzień.

Poseł Turek postanowił też zorganizować w swoim trzynieckim biurze przy ul. Staromiejskiej 534 (obok dworca autobusowego) "dni otwartych drzwi". Ze swoimi problemami będą się mogli zwracać mieszkańcy regionów trzynieckiego i jabłonkowskiego do Radima Turka we wtorek 8 kwietnia (w godz. 9.00-15.00) i w czwartek 10 bm. (14.00-17.00). **(kor)**

* * *

Poseł do Izby Poselskiej Parlamentu RC **Wawrzyniec Fójcik** (Obywatelska Partia Demokratyczna) organizuje spotkanie z wyborcami w ramach swego "Dnia poselskiego" w najbliższy wtorek, 8 bm. o godz. 17.00 w czeskocieszyńskim Klubie Emerytów obok kina.

Biuro poselskie W. Fójcika mieści się przy ul. Szerokiej 3 w Hawierzowie-Mieście, nr tel. 681 19 29, we wtorki czynne jest jego biuro przy ul. Głównej 3 w Cz. Cieszynie. **(r)**

REFERENDUM - 19 KWIETNIA

Ropica samodzielnie?

TRZYNIEC (kor) - Już za dwa tygodnie mieszkańcy jednej z dzielnic Trzyńca - Ropicy, zadecydują o tym, czy ich wieś odzyska po 17 latach samodzielność. Referendum odbędzie się bowiem w sobotę 19 kwietnia, a swoje głosy ropiczanie będą mogli oddać w gospodzie "Centrum".

Jak powiedział naszej redakcji mieszkający w Ropicy wiceburmistrz Trzyńca Karol Bardoń, w 9-osobowej komisji zasiądą przedstawiciele działających we wsi partii politycznych - Obywatelskiej Partii Demokratycznej (1), Komunistycznej Partii Czech i Moraw (2) oraz Ruchu Politycznego "Coexistentia-Wspólnota" (1) - oraz reprezentant mieszkańców, którzy zainicjowali referendum, czterech członków komisji nominuje Urząd Miejski w Trzyńcu.

Wyniki referendum znane będą w poniedziałek 21 kwietnia.

BISKUP LOBKOWICZ ODWIEDZI BOGUMIN

Wśród wiernych

BOGUMIN (h) - **Szczególnie uroczyście zapowiadają się jutrzejsze nabożeństwa w kościele parafialnym w Nowym Boguminie. Obie niedzielne przedpołudniowe msze św. - w języku polskim o godz. 7.30 i czeskim o godz. 9 - celebrować będzie tu ks. biskup František Václav Lobkowicz.**

Wysoki dostojnik Kościoła rzymskokatolickiego przybywa do parafii bogumińskiej na zaproszenie miejscowego proboszcza, ks. Stanisława Zwyrtka. Biskup w czasie czeskiego nabożeństwa poświęci obraz "Boże Miłosierdzie", po południu zaś spotka się z wiernymi z Bogumina i okolicy w miejscowej Podstawowej Szkole Artystycznej przy ul. Žižki.

Przypomnijmy, że ks. biskup František Václav Lobkowicz, zanim w ubiegłym roku objął nową diecezję ostrawsko-opawską, prowadził m. in. działalność duszpasterską we Frydku, Jabłonkowie, Czeskim Cieszynie i Ostrawie-Marianskich Górach.

ZAMIAST DO "PLOSA" NA PŁYWALNIĘ

Ciasna, ale własna

MOSTY k. JABŁONKOWA (kor) - **Mieszkańcy Mostów nareszcie będą mogli znaleźć ochłodę w czasie gorących letnich dni u siebie. Na przełomie maja i czerwca br. oddana bowiem zostanie do użytku nowa pływalnia, która wybudowana została w pobliżu budynków miejscowych szkół.**

Jak powiedział redakcji szef komisji ds. sportu i kultury mosteckiego Urzędu Gminnego Alojzy Martynek, radni marzyli o tym, by basen służył mieszkańcom wsi już w roku ubiegłym. Z powodu kaprysów pogody nie udało się jednak sfinalizować przedsięwzięcia.

"Wiosna przyszła przed rokiem do Mostów dopiero pod koniec kwietnia, a na podmokły grunt mogły maszyny wjechać właściwie dopiero w maju. Potem z kolei przyszły wiosenne i letnie ulewy" - mówi A. Martynek.

Ciąg dalszy na str. 2

● POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane przechodzące do dużego z przelotnymi opadami deszczu lub deszczu ze śniegiem. Temperatura w dzień od 3 do 7 st. C., nocą od 1 do -3 st. C. Wiatr z kierunków zachodnich o prędkości 8-12 m/sek.

NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK - Zachmurzenie duże. Miejscami opady śniegu. Temperatura w dzień od 0 do 4 st. C., nocą od 0 do -4 st. C.

W KARWIŃSKIEM I TRZYNIECKIEM PONAD 13 TYS. OSÓB POSZUKUJE PRACY

Geografia bezrobocia

KARWINA/TRZYNIEC (wak) - Stopa bezrobocia w powiecie karwińskim jest wysoka, wynosi 8,5 proc. Najwięcej osób bez pracy notuje się w Karwinie - 3 599, w Hawierzowie - 3 048 i w Orłowej - 2 277. A najmniej w Boguminie - 1 192 i w Cz. Cieszynie - 1 136. Ogółem karwiński Urząd Pracy zarejestrował pod koniec marca br. 11 252 osoby. Czekają na nich 1 593 oferty zatrudnienia, z tego 1 493 miejsca dla robotników, w większości w firmach prywatnych. Do 31 marca br. prawo do zasiłku przysługiwało 3 444 osobom.

Jak poinformowano nas w trzynieckim Urzędzie Pracy, wskaźnik bezrobocia (stosunek bezrobotnych do ludności czynnej zawodowo) wynosił pod koniec marca 4,76 proc., co oznacza 1 901 osób poszukujących pracy. Najwięcej bezrobotnych ma Trzyniec - 859, Jabłonków - 192, Bystrzyca - 95, Mosty k. Jabłonkowa - 90, Wędrynia - 72, Nawsie i Nydek - po 54, Oldrzychowice - 52. Najmniej osób bez pracy jest w Koszarzyskach (15), Karpętnej i Rzece (po 14), Ligotce Kameralnej i Śmiłowicach (po 13), Trzanowicach (12), Tyrze (7), Wielopolu (3), Toszonowicach Górnych (2) i Dolnych (1).

Pracownicy Urzędów Pracy podkreślają, że wzrost liczby bezrobotnych w miesiącach styczeń - marzec spowodowany był przede wszystkim zamarciem na czas zimowy prac sezonowych, zwłaszcza na budowach i w lasach.

Bezrobocie nadal charakteryzuje się wysoką liczbą kobiet (w pow. karwińskim - 6 012, trzynieckim - 1055) i absolwentów szkół, zwłaszcza z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym (w pow. karwińskim - 1849, trzynieckim - 220).

Poszukiwane zawody to elektryk, murarz, ślusarz, tokarz, spawacz, kierowca i mechanik samochodowy. Kobietom najczęściej oferuje się pracę sprzedawczyni, krawcowej czy laborantki. Pracę powinni też znaleźć specjaliści od spraw marketingu i handlu, inżynierowie-mechanicy oraz technicy budowlani.

Fa 97 018

Szkoła Podstawowa Trzyniec VI, Kopernika 696 zaprasza w piątek 18. 4. 1997 od godz. 10.00 do 13.00 do Domu Kultury TRISIA Trzyniec na

MISS & MISTER

97' SHOW

Sponsorzy: AUTEL, BAJUSZ, BARON, BRACKI, DIDACTA, HEJS, JAP TRADING, KOTAS MONSANAX, P&AC INVESTMENT, RADAN, ROULEX, SAPRO, SLESTOUR, TŽ a.s., WALMARK

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

"Global 2000"

Światowy Fundusz Przyrody (WWF) ogłosił kampanię "Global 2000", proponując otoczenie na całym świecie szczególną opieką 232 regionów o unikalnych walorach ekologicznych.

Program wzywa władze i społeczeństwa wszystkich krajów, aby do roku 2000 przywróciły równowagę w tych regionach, mających wielkie znaczenie dla zachowania licznych gatunków flory i fauny. Najwięcej, aż 53 regionów, wymienionych w programie WWF, znajduje się w Ameryce Łacińskiej i Karaibach. Są to m.in. Wyspy Galapagos, dżungle tropikalne Choco-Darien na pograniczu Ekwadoru, Kolumbii i Panamy, pobliskie dżungle nad rzeką Napo (Ekwador, Kolumbia i Peru) w których rośnie 700 gatunków drzew - czyli więcej, niż w jakimkolwiek innym rejonie świata. W Europie do regionów wymagających największej troski zaliczono Pireneje i cały pas wybrzeża Morza Śródziemnego, a także Wyspy Kanaryjskie.

Z programem "Global 2000" można się zapoznać w Internecie, gdzie WWF ma własną stronę.

Zakaz jedzenia kotów

Władze wietnamskiej prowincji Thai Binh, której mieszkańcy uważają kocie mięso za wyjątkowy przysmak, zakazały w piątek wyłapywania tych zwierząt, serwowania potraw z kota w miejscowych restauracjach, a także eksportu kociego mięsa do Chin.

Decyzja nie ma nic wspólnego z ochroną kotów - u jej podstaw znalazły się czysto gospodarcze względy, związane z plagą gryzoni, niszczących zbiory ryżu. Rosnący popyt na kocie mięso sprawił, iż w północnowietnamskich wsiach żyje coraz mniej tych zwierząt - panoszą się natomiast szczury i myszy. W ub. roku chłopi w prowincji Thai Binh zlikwidowali ponad 8 mln sztuk szczurów. Podobne problemy mają mieszkańcy innych prowincji, położonych w delcie Rzeki Czerwonej, uważanej za zagłębie ryżowe północnej części Wietnamu.

Zniknie z centrum Limy

Rada miejska Limy podjęła decyzję o usunięciu pomnika Francisca Pizarro, hiszpańskiego konkwistadora z centrum miasta. Zdaniem radnych, pomnik ten w sposób bolesny i poniżający przypomina Peruwiańczykom o ich burzliwej przeszłości i zostanie usunięty, gdyż obraża ich uczucia narodowe. Jak wiadomo, Pizarro podbił Peru w XVI wieku i przeszedł do historii jako likwidator państwa Inków.

Pomnik zostanie przeniesiony ze swego obecnego miejsca na placu w pobliżu pałacu prezydenckiego do muzeum narodowego.

Nowy lek

Uczeni hiszpańscy z uniwersytetu w Valladolid i szpitala Marques de Valdecilla w Santander opracowali wspólnie z niemieckimi kolegami z Instytutu Maxa Plancka we Fryburgu nowy lek, zabijający komórki rakowe.

Lek, oznaczony symbolem ET-18-OCH3 i nazwany edelfosina, wykazał już skuteczność w czasie badań laboratoryjnych, m. in. powodując "selektywne samobójstwo" komórek rakowych pobranych z nowotworu dwunastnicy oraz z kości pacjentów chorych na białaczkę. Stwierdzono, że specyfik ten wpływa na pewne proteiny występujące w komórkach rakowych, a nieobecne w komórkach zdrowych. Prowadzi to do obumarcia fragmentów organizmu objętych procesem nowotworowym, bez żadnej szkody dla zdrowych komórek tego samego organu. Kierujący badaniami dr Faustino Mollinedo poinformował w Madrycie, że ET-18-OCH3 skutecznie likwiduje zrakowaciałe komórki pobierane z nowotworów różnych narządów i od różnych ludzi. Nie zaobserwowano przy tym szkodliwego oddziaływania leku na komórki zdrowe.

Najstarszy kościół

Pozostałości jednego z pierwszych kościołów w Nubii odkryli w Dongoli w Sudanie polscy archeolodzy.

W ostatnich sezonach odsłonięto na terenie Dongoli - średniowiecznej stolicy Nubii - pozostałości kościoła z VI wieku. Jest to najstarsza świątynia chrześcijańska w Nubii, powstała prawdopodobnie jeszcze przed oficjalnym chrztem Nubii w 567 r. Przyjęcie chrztu przez króla i dwór było aktem politycznym, ale wcześniej istniały już na terenie Nubii gminy chrześcijańskie. Kościół kamienno-ceglany reprezentuje ginące już wówczas tradycje, wywodzącej się ze starożytnego Egiptu monumentalnej architektury meroickiej. Zachowały się m. in. mury sięgające do wysokości 1,5 m, fragmenty kolumn i basen - chrzcielnica.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z "Magazynu PAP".

▲ *Popularny niegdyś hotel (podobnie zresztą jak restauracja i kawiarnia) "Pod Zielonym" na staroboguminskim rynku od wielu lat jest już nieczynny i po kilku mało skutecznych "prywatyzacyjnych próbach" zwolna popada w ruinę. Ostatnio na parterze otwarto prowizoryczny sklep oferujący przede wszystkim napoje wyskokowe i piwo. Jego klientelą są głównie Polacy zza Odry. Jak widać, tam, gdzie liczy się tylko i wyłącznie zysk, nawet dwujęzyczne "szyldy" nie stanowią problemu...* *(h)*

Fot. "GL" - M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

REPREZENTACJA "PZKO ZAOLZIE"

Piłkarze do Stalowej Woli

W czwartek w siedzibie ZG PZKO w Czeskim Cieszynie odbyło się pierwsze spotkanie sztabu organizacyjnego przygotowującego wyjazd ekipy na IV Polonijne Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej, które odbędą się w dniach 12 - 20 lipca br. w Stalowej Woli. W skład kadry wejdzie 15 zawodników, a towarzyszyć im będą kierownik organizacyjny Tadeusz Bizoń, kierownik drużyny Józef Słowioczek oraz pilotująca wyjazd z ramienia Sekcji Turystyki i Sportu ZG PZKO Anna Franek.

Drużyna występować będzie pod nazwą "PZKO Zaolzie". Zadaniem grającego trenera-selekcjonera kadry, nota bene byłego zawodnika Trzyńca i Zbrojowki Brno, Stanisława Klusa, jest ustalenie do 30 kwietnia jej wstępnego składu. Ostateczna lista zawodników znana będzie 31 maja.

Potencjalni sponsorzy, pragnący pomóc w dofinansowaniu wyjazdu, proszeni są o kontakt z Biurem ZG PZKO. Gra będzie warta świeczki. Do Stalowej Woli zjadą Polonusi z całego świata. Nasza drużyna piłkarska nie pojedzie bez szans na zwycięstwo. Przypomnijmy, że w III Polonijnych Mistrzostwach Świata w Piłce Nożnej, które odbyły się w roku 1994, zajęła 2. miejsce. **(mim)**

POPISY CHOREOGRAFÓW I TANCERZY

Również disco

KARWINA-NOWE MIASTO (mro) - 775 uczestników weźmie udział w regionalnych eliminacjach konkursu tanecznego "Dance Formation", które odbędą się w ciągu weekendu w hali piłki ręcznej w Karwinie-Nowym Mieście.

Uczestnicy będą współzawodniczyć w układach balowych, dyskotekowych, pokazowych i kompozycjach tanecznych w kategorii zespołów dziecięcych (5 bm.) i grupie wykonawców do 20 lat (6 bm.). Wśród 57 zespołów wystąpią m.in. grupy "Impuls" i "Radost" z Bogumina, "Horyzonty" i "Invence" z Hawierzowa, "Ritmo" z Rychwałdu oraz "Nicolas Dance Unico" z Karwiny.

Impreza, którą organizuje m.in. Miejski Dom Kultury w Karwinie i Czesko-Morawska Organizacja Taneczna doszła do skutku dzięki poparciu władz miejskich oraz sponsorów - firm "Supertronik" Karwina, "Tchas" Ostrawa oraz Związku Zawodowego Pracowników Instytucji Kulturalnych Praga.

NAJDROŻEJ PRZY UL. SZEROKIEJ

Parkowanie to pieniądz

HAWIERZÓW (wak) - Od dnia 15 kwietnia br. kierowcy, którzy skorzystają z parkingów - na rynku Republiki, przy ul. Szerokiej oraz koło centrum handlowego "Permon" - będą musieli zapłacić za postój.

Z wysokością opłat za parkowanie jest różnie: gdy na centralnym parkingu na rynku Republiki płacić będziemy za postój samochodu osobowego w godz. od 7 do 19 sześć koron/godz., to koło "Permonu" 5 koron. Najwięcej, bo 10 Kč, zapłacimy na parkingu przy ul. Szerokiej. Płatne parkowanie ma wymusić rotację na zatłoczonych ulicach, zmuszając kierowców do opuszczenia centrum po załatwieniu sprawy.

II WIOSENNA SZKOŁA WCZESNEJ PROFILAKTYKI

Zaolziacy mile widziani

W dniach 23-25 kwietnia br. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie (Polska) organizuje drugą edycję Wiosennej Szkoły Wczesnej Profilaktyki.

Gospodarze imprezy zapraszają do udziału nie tylko młodzież, ale także tych, którzy z młodzieżą pracują - pedagogów, psychologów, wychowawców i kuratorów sądowych.

Ponieważ profilaktyka uzależnień to nie tylko zapobieganie nadużywaniu środków psychoaktywnych, ale również praca z osobami, których dotykają skutki tego nadużywania. Zadaniem Szkoły jest zwrócenie uwagi na skalę zjawiska patologii, kształtowanie zmian w myśleniu o tym problemie, dostarczanie wiedzy, uruchomienie działań wprowadzających określone zmiany.

Szkolenia oraz warsztaty prowadzić będą fachowcy od spraw narkomanii i alkoholizmu, m. in. Krzysztof Wojcieszek z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ryszard Schlack, pełnomocnik Wojewody ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Bielska-Białej oraz Teresa Szumiło z Zespołu Pomocy Rodzinie z Żywca.

W ramach imprez towarzyszących - kiermasz książek z zakresu psychologii, psychoterapii, profilaktyki uzależnień, przegląd filmów, wystawa fotografii pt. "Patologie", występy zespołów rockowych, akcje happeningowe oraz koncert zespołu "Elektryczne Gitary".

Bezpłatne uczestnictwo w szkoleniu i warsztatach "Wiosennej Szkoły" dla zainteresowanych tą problematyką Zaołziaków, zwłaszcza nauczycieli i lekarzy, zapewnia czeskocieszyńska Fundacja "DROGY-STOP". Zgłoszenia przyjmuje (do 14 bm.) oraz informacji udzieli Bronisław Batorek, dyrektor Fundacji (tel. 0659/56935). **(wak)**

● Z POLSKI

◆ Ok. 210 wystawców z całej Europy zapowiedziało swój udział w VIII Międzynarodowych Targach Turystycznych "Beskidy", które odbędą się w dniach 11-13 kwietnia w Bielsku-Białej. Na stoisku "Beskidy bez granic" promować się będą wspólnie Czechy, Słowacja i Polska.

◆ 4-dniową oficjalną wizytę we Włoszech i Watykanie rozpoczyna w niedzielę prezydent Aleksander Kwaśniewski. Spotka się z prezydentem Oscarem L. Scalfaro oraz przewodniczącymi parlamentu. Zostanie też przyjęty na audiencji u papieża Jana Pawła II.

◆ W przyszłym tygodniu "Solidarność" zadecyduje o losach akcji protestacyjnej w obronie Stoczni Gdańskiej.

◆ 75 nieznanych dotąd dokumentów Samodzielnej Grupy Operacyjnej "Polesie" gen. Franciszka Kleeberga z drugiej połowy września 1939 r. opublikowała w zbiorze "Z dalekiego Polesia" oficyna wydawnicza "Ajaks".

◆ Ponad 80 tys. wiernych ze Słowacji i kilkadziesiąt tysięcy z Ukrainy weźmie udział w mszy kanonizacyjnej bł. Jana z Dukli, którą 10 czerwca na lotnisku w Krośnie odprawi papież Jan Paweł II.

W BIBLIOTECE REGIONALNEJ:

Wystawa o Sienkiewiczu

Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie przygotował ciekawą wystawę poświęconą życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza. Składają się na nią fotokopie oryginałów wypożyczone z Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza w Poznaniu. Są to portrety i rękopisy autora, zdjęcia rodzinne, ilustracje do dzieł Sienkiewicza.

Oprócz materiałów dokumentacyjnych obejrzeć można na wystawie różne wydania najbardziej znanych powieści Sienkiewicza oraz literaturę poświęconą autorowi i jego twórczości. Wystawę polecić można szczególnie młodzieży - być może okaże się zachętą do lektury "dzieł niezwykłych", tak bardzo przemawiających do wielu pokoleń Polaków.

Wystawa zainstalowana jest na I piętrze budynku frysztackiej biblioteki, można zwiedzać ją do końca kwietnia w godzinach otwarcia placówki. **(B. M.)**

Ciasna, ale własna

Dokończenie ze str. 1

Pomimo wszystko jednak udało się mosteczanom przed zimą dokończyć budowę dwóch basenów (wprawdzie niewielkich - dla dorosłych 20x10 metrów, dla dzieci 8x4 m - ale... własnych) i budynku z szatniami, bufetem i zapleczem sanitarnym. Obecnie trzeba będzie tylko zasiać wokół basenu trawę, ogrodzić cały teren płotem i pokryć nową nawierzchnią boisko, na którym będzie można w przyszłości zagrać w koszykówkę lub siatkówkę.

Prace miałyby się zakończyć najpóźniej pod koniec maja br., a mieszkańcy Mostów i Iethicy będą mogli z pływalni korzystać od początku czerwca.

W XXI WIEK W STYLU C.K. AUSTRII

Cieszyński "Jeleń" odżyje

Hotel "Pod Brunatnym Jeleniem" w Cieszynie znalazł po dwóch przetargach nowego właściciela - pisze w katowickim "Dzienniku Zachodnim" red. Stanisław Bubin.

W sprawie zakupu gmachu od miasta za 1,2 mln złotych warszawski Elektrim, udziałowiec cieszyńskiej Celmy, dogadał się z krakowskim Elektorem, s-ką z o.o., właścicielem kilku luksusowych hoteli. Wspólnie zamierzają w ciągu 4 lat przywrócić "Jeleniowi" dawny blask.

Słynny secesyjny gmach powstał na Rynku w 1912 r. według projektu architekta Kiliana Koehlera - przypomina dziennik, dodając, iż był to jeden z najbardziej luksusowych budynków w mieście. Miał nowoczesne i bogate jak na te czasy wyposażenie: centralne ogrzewanie, elektryczne oświetlenie pomieszczeń, windy, angielskie łazienki. Kuchnia serwowała dania wiedeńskie i wykwintne napoje. Dojazd do hotelu ze stacji (na lewym brzegu Olzy - przyp. "GL") ułatwiał tramwaj przejeżdżający przez Rynek. W latach 1919-1920 "Pod Jeleniem" urzędowała Komisja Międzysojusznicza do rozeznania sporu granicznego między Polską a Czechosłowacją.

Z ekspertyzy technicznej opustoszałego i marniejącego od lat hotelu wynika, że wnętrza są w dość dobrym stanie, ale koniecznie trzeba naprawić dziurawy dach. Obiekt czeka przebudowa, mająca zapewnić mu wysoki standard. Luksusowy jak dawniej "Jeleń" otworzy podwoje dopiero w XXI wieku, choć nowi właściciele zapewniają, że częściowe otwarcie nastąpi dużo szybciej - pisze "DZ".

● DZIŚ NA ANTENIE

Od dzisiejszej soboty w związku ze zmianą ramówki programowej Czeskiego Radia Ostrawa audycje półgodzinne w języku polskim będą nadawane o godz. 13.30. Dziś na UKF 105.3 i 107.3 MHz nadamy program Marka Michałka pn. "O harcerstwie - pół żartem, pół serio". Gościem audycji będzie harcmistrz Władysław Sztebel. **(mim)**

"GOROLSKI ŚMIERGUST '97" W OBIEKTYWIE KAROLA KUFY

ZDZISŁAW ŻYTA - POLSKI HOTELARZ I CZESKI GASTRONOM

Gwiazdki to nie wszystko

Trzy gwiazdki - odsłona pierwsza

Dom Polski ma niezłe usytuowanie. Prawie w centrum Ostrawy, choć nieco dalej od ruchliwych szlaków komunikacyjnych. Secesyjna bryła starego budynku wśród betonowych bloków zabudowy intryguje każdego przyjezdnego.

Za wybraniem noclegu w „Domu Polskim" przemawiają trzy gwiazdki. W recepcji nie zawsze przywita przybyłego płynna angielszczyzna. Około 40 procent jego gości stanowią Polacy, porozumieją się tu bez większych trudności.

„Przede wszystkim chodzi mi o znajomość polskiego" - mówi Zdzisław Żyta, który od lutego objął stanowisko dyrektora hotelu „Dom Polski" w Ostrawie i „Piast" w Czeskim Cieszynie. *„Dotyczy to całości obsługi, tak na recepcji, jak i w restauracji. Kelner nie może bez słowa wciskać gościowi menu, by potem na migi uzgodnić zamówienie. Obsługujący musi znać jadłospis, podstawowe składniki dań i mniej więcej sposób ich przyrządzania. Niezdecydowanemu klientowi powinien inicjatywnie zaproponować potrawę, nie zaś stać jak słup. Kelner musi mieć opanowane podstawowe zwroty dotyczące jego pracy tak w języku czeskim, angielskim, niemieckim, jak i zwłaszcza u nas polskim".*

▲ *Ostrawski Dom Polski od frontu...*
▼ *... i od strony zaplecza.*
Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Oczekujący na posiłek gość może zachwycać się pięknym wystrojem wnętrz „Domu Polskiego", utrzymanymi w ich duchu lampami, meblami. Zaś na pięknie nakrytych stołach straszą plastikowe solniczki, nie pasujące w jadalni serwującej obiadowe menu.

„Renomę zyskuje się dobrą kuchnią i zastawą na poziomie. W najbliższym czasie uzupełnimy wyposażenie »Domu Polskiego« w porcelanę, szkło, nakrycia i bardzo istotne z punktu widzenia tworzenia image firmy, tzw. wozy do dań ciepłych i zimnych, bez których nie można wyobrazić sobie urządzania prestiżowych rautów i bankietów. Jest nam miło, że Konsulat Generalny RP w Ostawie właśnie do nas zwrócił się z propozycją zorganizowania przyjęcia z okazji święta państwowego 3 Maja".

Dobra kuchnia to kolejna troska dyrektora Żyty. Utrzymuje, że po pięciu latach obowiązywania najwyższy czas zmienić kartę dań. Innowacje dotyczyć będą dań stricte polskich. W menu znajdą się prawdziwe flaczki po polsku (pewne trudności będą z bigosem), będzie golonka, większy wybór jarzyn - nie tak jak dotychczas szatkowana kapusta na dziesięć sposobów.

Poważnym problemem jest uchwycenie polskiego smaku potraw. Miejscowi kucharze parokrotnie odbywali krótkotrwałe praktyki w katowickim hotelu „Warszawa". Jak mówi dyrektor - *„Prawdziwy fachowiec w lot utrafi smak"...*

Przemiany nastaną zapewne w ciastach i deserach. Podobno ma być sernik (*„wprawdzie surowce nie te - ale wszystko zależy od technologii przygotowania"* - przekonuje dyrektor) i szarlotka. Nowa kuchnia będzie serwowana od początku maja.

Dobrej strawie powinny towarzyszyć przednie napoje. Zapowiedzią tego będzie objęcie przez zakłady winiarskie „Vino Mikulov" patronatu nad dotychczas mało wykorzystaną winiarnią.

Powstała „południowomorawska piwniczka" ma kusić gości szerokim asortymentem odmian win, ludową muzyką i ludowymi strojami. *„Beczki niestety będą tylko dekoracją"* - dodaje dyrektor.

„Dom Polski" planuje rozległe inwestycje części hotelowej. Zdzisław Żyta przewiduje, że być może nowy wiek przywita jako dyrektor nie 34-osobowego gościńca, ale blisko 150-osobowego hotelu. *„Będą garaże, sauna z małym basenem, fitness centrum"*. Będzie to oczywiście wymagać dofinansowania, ale, jak utrzymuje Zdzisław Żyta, „Dom Polski" zarabia na siebie i jest lekko w plusie. A ponieważ przez minionych pięć lat prezes spółki Józef Toboła dokonał w niej cudów, więc nie ma wątpliwości, że i tym razem zamiar będzie doprowadzony do końca.

Już 10 czerwca spółka akcyjna Dom Polski zamierza przystąpić do trzymiesięcznego remontu hotelu. Nad architektoniczną stroną przedsięwzięcia czuwa inż. arch. Bronisław Firla. Nadrzędną sprawą jest utrzymanie stylu lat trzydziestych. Przede wszystkim w sali głównej. Zapowiadane zmiany oprócz ściśle technicznych, jak przeniesienie gazowej kotłowni na strych do obecnej pralni, likwidacja płyt laminatowych w łazienkach, sprowadzają się do przeprowadzki recepcji na parter i usytuowanie jej, również kosztem części sali restauracyjnej, naprzeciw wejścia do budynku. Sama restauracja (w chwili obecnej przypominająca raczej halę dworcową) zyska nowy wystrój wnętrza (obniżony strop) i pomieści 70-80 osób. Kosztem sali zaaranżowane zostaną dwa saloniki mieszczące od 20 do 40 gości.

„Z »Piasta« już odchodzi personel, który nie jest w stanie podporządkować się mojej wizji. Obecnie kierownikiem sali jest młody absolwent szkoły hotelarskiej w Opawie, Tomáš Hybl, który poprowadzi znacznie odmłodzony personel. Wszyscy uświadomili sobie, że nie znoszę pieniącego się cwaniactwa. Zarówno obsługa, jak i strona obrachunkowa pracy musi być bez zarzutu.

Personel »Piasta« musi dorównać obsłudze w »Domu Polskim«. Wtedy rozpoczniemy ekspansję na czeskim i polskim rynku hotelarskim. Przecież nasza gastronomia jest o jedną trzecią tańsza niż ta w Polsce".

Choć kondycja ekonomiczna „Piasta" nie jest zachwycająca, a Dom Polski SA przejął jego pokaźne długi, to ten hotel ma perspektywę. Wręcz wymarzony do urządzania wszelkiego rodzaju kursokonferencji, koncertów i dansingów.

▲ *Znana wszystkim gościom Czeskiego Cieszyna bryła hotelu „Piast".*
Fot. arch. „GL" - WIESŁAW PRZECZEK

Dwie gwiazdki - odsłona druga

Oczywiście Czeski Cieszyn to nie Brno ani Ostrawa. Jednak hotel „Piast" zaprojektowany i wybudowany przez Zaolziaków ma dominujące znaczenie na całym Śląsku Cieszyńskim. *„Na dobrą sprawę w okolicy obecnie nie istnieje tak wielofunkcyjna sala, jaką dysponuje »Piast«. Cieszyński hotel »Pod jeleniem« stoi zamknięty, motel na drodze katowickiej ciut nie po ręce..."* - opisuje sytuację dyrektor Żyta.

* * *

Zdzisław Żyta mówi o sobie, że jest polskim hotelarzem i czeskim gastronomem. Skończył szkołę hotelarską w Warszawie, po czym odbywał staż w orbisowskim hotelu „Monopol" w Katowicach. W 1967 przeprowadził się do Ostrawy. Tu rozpoczął pracę kelnera w hotelu „Imperial". Poprzez stanowisko barmana, kierownika sali i zmiany awansował na asystenta dyrektora ds. gastronomii. Patrzy oczami fachowca, ocenia i chce, by to widziano.

(mro)

Przedstawiamy członków Rady Polaków w RC

Dziś - Marian Jędrzejczyk

◆ ◆ Proszę na początek opowiedzieć coś o sobie.

- Pochodzę z Orłowej, w 1962 roku skończyłem Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego. Nasza klasa była ostatnią, która uczyła się jeszcze w starym, historycznym budynku na Obrokach. Potem była Akademia Górniczo-Hutnicza w Ostrawie. Od 1969 roku pracowałem na Kopalni „Dukla", w 1987 roku przeniosłem się do Pragi do Ministerstwa Paliw i Energetyki, od czerwca 1989 roku przez trzy lata pracowałem w Dyrekcji Generalnej Kopalń Ostrawsko-Karwińskich. W 1992 roku zająłem się prywatnym biznesem, mówiąc krótko - w przeróbce węgla, ale nie tylko. Jestem żonaty, mam jedną córkę i dwie wnuczki, obie w polskim przedszkolu. Jestem też sekretarzem MK PZKO w Orłowej-Lutyni i szefem Fundacji Liceum im. J. Słowackiego w Orłowej. Mam 51 lat i jestem spod znaku Wodnika.

◆ ◆ Co skłoniło Pana do ubiegania się o członkostwo w Radzie Polaków? Chyba na brak zajęć i obowiązków narzekać Pan nie może...

- Prawdę mówiąc, namówiła mnie do tego jedna konkretna osoba... Ale na to, że dałem się w ogóle namówić, miało wpływ przede wszystkim moje przekonanie, że także dziś, w tych nerwowych i zagonionych czasach, zaangażowanie społeczne ma sens i że sam mam w tej dziedzinie, pomimo licznych obowiązków nie tylko zawodowych przecież, jeszcze dużo do zrobienia. Nigdy nie może być dość wysiłków, zmierzających do jednoczenia wszystkich Polaków żyjących w RC. Mam na myśli nie unifikację poglądów bynajmniej, nie tworzenie jakiejś wspólnej platformy politycznej, ale po prostu fakt, że aby skutecznie bronić najżywotniejszych swoich interesów - trzeba po pierwsze wiedzieć, czego się chce, po drugie zaś - działać wspólnie i zgodnie.

◆ ◆ Co bardziej Pana pociąga - polityka czy biznes?

- Raczej biznes. Polityką oczywiście żywo się interesuję, ale nie wydaje mi się, abym miał do działalności na scenie politycznej szczególne predyspozycje. Polityka jest dla mnie za bardzo nieprzejrzysta. Biznes kieruje się jasnymi regułami.

◆ ◆ Czy w takim razie, Pana zdaniem, sukcesy odnoszone na tym terenie przez przedsiębiorców - członków polskiej mniejszości mogą w jakiś sposób wpływać na życie społeczno-polityczne tej mniejszości? A może dzieje się odwrotnie, kiedy to właśnie sukcesy polityczne pomagają w interesach?

- Działa tu, moim zdaniem, sprzężenie zwrotne. Teraz na przykład wydaje mi się, że istnieje u nas sprzyjający klimat polityczny dla biznesu, także tego znajdującego się w rękach zaolziańskich Polaków. I odwrotnie, w dużym uproszczeniu można powiedzieć, że im więcej będzie na Zaolziu dobrze prosperujących biznesmenów z polskim rodowodem, tym lepiej także dla działalności społecznej. Ale i ci najbogatsi w pewnym momencie dojdą do przekonania, że pieniądz jest wprawdzie potęgą, ale sam nie może być apogeum na wszystkie współczesne bolączki i problemy, nie zapewni też samorzutnie kontynuacji tego, co przez dziesięciolecia tworzyli nasi przodkowie. Do tego trzeba czegoś więcej, niż tylko pieniędzy.

◆ ◆ W Radzie Polaków jest Pan odpowiedzialny za wydawnictwo „Olza". Co to konkretnie znaczy?

- Nie tylko za wydawnictwo „Olza", ale za cały obszar działalności gospodarczej.

◆ ◆ Od czego zamierza Pan zacząć?

- Na drugim posiedzeniu Rady Polaków, wspólnym z Radą Przedstawicieli, wydawnictwo, a także kancelaria Rady Polaków zostały zobowiązane do przedłożenia sprawozdania finansowego za rok ubiegły oraz do przedstawienia budżetu i planu pracy na rok bieżący. Termin - kolejne posiedzenie Rady Polaków. Według mnie nie można w działalności gospodarczej Rady Polaków poprzestawać na zagospodarowywaniu pieniędzy pochodzących z dotacji, które władze państwowe przyznają na konkretne projekty. Takie podejście jest bardzo zawężone i co istotniejsze - ogranicza znacznie pole manewru. Trudno przecież z dotacji sfinansować całe spektrum działalności Rady Polaków. Jeśli chodzi o wydawnictwo „Olza", to zbyt krótko się tą sprawą interesuję, aby być dobrze zorientowany, z tego jednak, co wiem, wydaje mi się, że warto pokusić się o poszerzenie jego działalności. Na odpowiedź, jak, jeszcze jednak zdecydowanie za wcześnie.

◆ ◆ Nowa Rada Polaków położyła od samego początku znaczny nacisk na - jak to ujęto - aktywizację terenu. Szczególną rolę miałyby tu odegrać komitety gminne i pełnomocnicy. Czego Pan spodziewa się po tych inicjatywach?

- Rada Polaków, moim zdaniem, stale jest za mało obecna w życiu zwykłych ludzi, zwykłych Polaków, obywateli nie bawiących się w wielką politykę, ale po prostu żyjących tu i teraz. Co tu dużo mówić - Rada Polaków nie cieszy się takim prestiżem, na jaki zasługiwałaby z racji tego, że jest przecież najwyższym organem wykonawczym Kongresu Polaków w Republice Czeskiej. Uważam, podobnie zresztą jak i pozostali członkowie nowej Rady Polaków, że bardzo potrzebny jest jak najściślejszy związek z ludźmi, których Rada reprezentuje. Chcemy, aby wiedziano o nas w gminach, w poszczególnych urzędach komunalnych. Z kolei my też gromadzić musimy informacje „z dołu", z różnych środowisk polskiej mniejszości. Ową bliską więź z terenem - tak to w każdym razie widzę ja - będziemy budować wspólnie z pełnomocnikami i komitetami gminnymi. Oczywiście równie ważne są kontakty w kręgach politycznych, na szczeblach ministerialnych, parlamentarnych... Kontakty z Polską, z innymi instytucjami... Uważam zresztą za duży sukces poprzednich Rad Polaków to właśnie, że ich członkowie doprowadzili do różnych spotkań, także na najwyższym szczeblu zarówno z politykami czeskimi, jak i polskimi. Na pewno miało to wpływ na ogólne ocieplenie stosunków czesko-polskich.

◆ ◆ Proszę zdradzić na koniec, jakie wrażenie wywarło na Panu - po kilku pierwszych spotkaniach - gremium Rady Polaków VI kadencji? Czy sądzi Pan, że dobrze wam się będzie w takim składzie współpracować?

- Na podstawie pierwszych kontaktów i obserwacji odniosłem wrażenie, że w Radzie Polaków znaleźli się ludzie, którzy wiedzą, o co chodzi, i którzy mają szczerą chęć wspólnie pracować i wspólnie pokonywać przeszkody. Upoważnia mnie do sformułowania takiej właśnie opinii chociażby moment podziału pomiędzy poszczególnych członków Rady Polaków konkretnych „działek", kompetencji i zakresów przyszłych obowiązków, kiedy wszyscy w sposób jednoznaczny deklarowali swoje zainteresowania i chęć do pracy. Uważam też, że dużym atutem Rady Polaków w kontaktach ze światem zewnętrznym będzie fakt, że na jej czele stoi poseł do Parlamentu RC.

Dziękuję za rozmowę.

HENRYKA BITTMAR

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

O czym pamiętamy w kwietniu

Dbaj o zdrowie!

Dzień 7 kwietnia jest Międzynarodowym Dniem Zdrowia, a więc w najbliższy poniedziałek wszyscy przypomną sobie, że zdrowie własne i bliskich jest największym skarbem. Ale o zdrowie trzeba dbać codziennie, przez okrągły rok i przez całe życie.

Wiemy wszyscy, że trzeba myć ręce przed każdym posiłkiem, dokładnie myć owoce i jarzyny przed spożyciem, czyścić zęby po każdym jedzeniu, ale jak to wygląda w praktyce? Czy nie zdarzyło Wam się kiedy porwać dorodne jabłko wprost ze straganu, przetrzeć o rękaw i schrupać? Jednak dbałość o higienę to jeszcze nie wszystko.

Trzeba jeszcze na przykład odpowiednio się ubierać, by uniknąć przeziębień - a więc nie grymasić, gdy mama każe w wietrzny dzień włożyć czapkę, czy pelerynę w deszcz. Nie pchać się w większe skupiska ludzi podczas epidemii grypy - jazdę ze szkoły w przepełnionym autobusie na odległość jednego przystanku zastąpić raczej przechadzką itp. Bowiem, jak powiedział kiedyś Aleksander Fredro:

„Szanuj zdrowie należycie.
Bo jak umrzesz, stracisz życie!"

Dbaj o las!

Kwiecień, miesiąc budzącej się przyrody, w wielu krajach europejskich jest Miesiącem Lasu. Pisaliśmy już o tym, jak zachowywać się w lesie, dziś więc tylko poradzimy tym, którzy chcieliby dowiedzieć się o lasach czegoś więcej: sięgnijcie po numery 13 i 14 „Naszej Gazetki". Oprócz tego znajdziecie w numerze 14 „Horoskop ziół" dla urodzonych w okresie od 21 marca do 20 kwietnia i wiele innych interesujących artykułów.

O budzącej się przyrodzie przypomną nam natomiast wierszyki trzecioklasistów z PSP w Karwinie-Nowym Mieście. Wszystkie trzy utwory nazywają się:

Wiosna

Wiosna piękna jak kwiatek,
tylko w liczbie mnogiej,
budzi każdy płatek, co w pączku się skrywa.

Zielono dookoła,
słońce na niebie świeci
i dlatego cieszą się dzieci.

Paweł Hok

✿ ✿ ✿

W chłodny poranek przyszła wiosna!

z długim pędzlem i farbami,
jakich jeszcze nikt nie widział.
Pędzlem przemalowała kropki śniegu

na kwiatki.
Szła dalej ...
Zobaczyła drzewa. Pomalowała je na zielono.

Mój tatuś obudził się
i pierwszy zobaczył wiosnę.

Marian Kałuża

✿ ✿ ✿

W wiosenne dni jest zwykle ciepło,
ale ta wiosna jest dziwna.
Wczoraj było +22 st. C, a dzisiaj - jest -12 st. C.
Na szczęście już się przyzwyczaiłem, że jest zmienna.
I wczoraj jeździłem na łyżworolkach, a dzisiaj planuję iść na łyżwy.

Michał Konieczny

✿ ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ ✿ GŁOSIKOWA ✿ ✿

Rys. Dorotka Polak, lat 5

Powitanie Wiosny

Kochany Głosiku! Nasze przedszkolaki, jak co roku, cieszyły się na powitanie Pani Wiosny, nieodłącznie związane z tradycją topienia Marzanny. W tym roku nasza uroczystość była bogatsza o premierę „Zwierzyńca" Jana Brzechwy w wykonaniu teatrzyku „Czarodziejska księga". Przedstawienie w reżyserii Maryli Szymanik było świetne, więc dzieci nagradzały gorącymi brawami pełne humoru wiersze swego ulubionego poety. Właśnie protagoniści jednego z wierszy - państwo Ślimakowie - podsunęli dzieciom myśl odszukania Marzanny i wypędzenie tej niedobrej pomocnicy Zimy. Przedszkolaki pokonać musiały wiele przeszkód, aż wreszcie znalazły w jednej z sal przedszkola spokojnie śpiącą Marzannę. Ta opierała się jak mogła, ale wkrótce dzieci ją przezwyciężyły i poniosły nad Olzę, tak że wkrótce Marzanna popłynęła w dół rzeki wśród okrzyków:

Marzanno, Marzanno,
ty zimowa panno,
do morza popłyniesz,
razem z Zimą zginiesz! Hej!

A w przedszkolu czekała na dzieci wiosenna nagroda: państwo Ślimakowie podarowali im cukierkowe pudełeczka-ślimaczki.

W imieniu dzieci z przedszkola przy ulicy Moskiewskiej w Cz. Cieszynie

Bronisława Guziur

Brawa dla TL „Bajka"

W połowie marca do naszej szkoły przyjechała „Bajka". Przedstawienie „Pożarcie królewny Bluetki" było wspaniałe, najbardziej pocieszna była „Dobra wróżka z krótką pamięcią", a jej piosenka była piękna. Huragan śmiechu wywołał skok pazia Adasia na kolana pani nauczycielki z przedszkola. Serdecznie i głośno śmiały się wszystkie dzieci - od maluszków po dziewięcioklasistów, a pani nauczycielka głaskała szukającego u niej schronienia pazia i łzy śmiechu toczyły jej się po policzkach. Dobrze, że przedstawienie grali aktorzy - czuliśmy się jak w prawdziwym teatrze. Wszystkim im dziękujemy za piękne widowisko, a pierwszoklasiści przesyłają swoje rysunki.

Rys. Agata Hladik, kl. 1

uczniowie klasy 1. i 2. PSP w Karwinie-Frysztacie

Przedstawienie „Pożarcie królewny Bluetki" obejrzeli także uczniowie PSP w Karwinie-Nowym Mieście, a niektóre osoby w nim występujące narysowała dla Was pierwszoklasistka Kasia Gergiśak.

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

Rys. Kasia Gergiśak

✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿

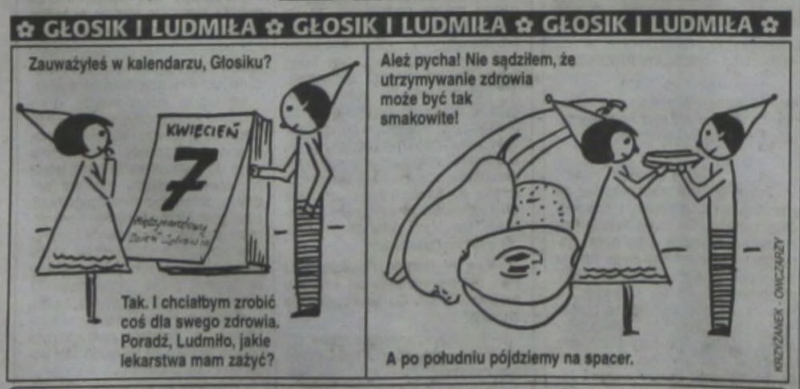

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

● GŁOSY ● OPINIE ●

WKŁADKA PODRÓŻNA DLA DZIECKA JEST FAKTEM

Myliłem się, przepraszam

Chciałbym niniejszym przeprosić Szanownych Czytelników, szczególnie zaś nauczycieli, za pewną nieścisłość, jaką zawierało moje wystąpienie na IV Zjeździe Towarzystwa Nauczycieli Polskich w dniu 22 marca br. (*patrz „GL" nr 35. z 25 marca*).

Powiedziałem wówczas, iż zwiedzaniu prawobrzeżnego Cieszyna przez młodzież szkół podstawowych stoi na przeszkodzie niedoskonała umowa o małym ruchu granicznym. Okazuje się, że nie miałem racji. Umowa, która weszła w życie z dniem 19 lutego 1996 r., w art. 4 pkt. 3 postanawia, że do przekraczania granicy państwowej w małym ruchu granicznym upoważnia również dokument o nazwie „wkładka podróżna" (cestovní příloha). Dokument ten, z wyglądu podobny do dowodu osobistego, a więc jednokartkowy w folii, wystawiają czeskie biura paszportowe dla dzieci (wyłącznie z obywatelstwem RC) bezpłatnie, na podstawie aktu urodzenia dziecka. Do podania o wydanie wkładki podróżnej dla dziecka należy dołączyć dwa jego zdjęcia formatu paszportowego. Ponadto rodzic lub opiekun załatwiający formalności musi przedstawić swój dowód osobisty. Biura paszportowe w Trzyńcu i Frydku-Mistku żądają dodatkowo przedstawienia aktu ślubu, którego z kolei w Karwinie nie wymagają. W Karwinie wkładkę podróżną wystawiają w zasadzie na poczekaniu (w ciągu ok. 30 minut), podczas gdy w Trzyńcu i we Frydku-Mistku w ciągu tygodnia od złożenia podania.

Formularze wypełnić można na miejscu. Trzynieckie biuro paszportowe (Úřadovna cizinecké policie a pasové služby) mieści się przy ul. Jabłonkowskiej 160, w Karwinie-Granicach natomiast przy ul. Armii Czerwonej, a oba są czynne w poniedziałki i środy w godz. 8.00-17.00 (adresu misteckiego biura nie udało mi się ustalić, niemniej dni i godziny urzędowe są tam te same jak w dwu poprzednich).

Wkładki podróżne wydawane są z następującym okresem ważności:
- dla dzieci do lat 6 na dwa lata,
- dla dzieci powyżej 6. roku życia na pięć lat.

Tak więc wygląda na to, że nasze szkoły podstawowe nie powinny mieć problemów formalnych w kwestii organizowania na okres do 7 dni wycieczek do miejscowości położonych w obszarze 15-kilometrowego pasa małego ruchu granicznego.

Stwierdziłem jednak, że wkładka podróżna dla dzieci słabo jest dotąd znana służbom granicznym na cieszyńskich mostach, albowiem rzadko się z nią spotykają. Szef czeskiej Policji Granicznej w Cz. Cieszynie, kpt. Mašek zapewnił mnie jednak, że dzieciom wolno na ten dokument przekraczać granicę zarówno w towarzystwie osób dorosłych (rodziców, krewnych, nauczycieli), jak również bez nich, tzn. samotnie.

Odpowiedzialność za dziecko ponosi rodzic poprzez złożenie swego podpisu na stosownym podaniu o wydanie wkładki podróżnej!

Szanowni Rodzice, proszę, załatwcie swemu dziecku powyższy dokument. Naprawdę warto!

BRONISŁAW WALICKI
wiceprezes
Rady Polaków w RC

ANONIMY PRZYNOSZĄ SZKODĘ NAM WSZYSTKIM

Denuncjatorzy?

Ruch Polityczny „Coexistentia-Wspólnota" jest jednym z adresatów listu, który opracowali anonimowi donosiciele nt. sytuacji w naszym czeskocieszyńskim Gimnazjum. W moim przekonaniu wszystkie anonimy, nawet te opisujące zgoła prawdę i tylko prawdę, powinny trafiać do kosza i na tym powinno się sprawę zamknąć. Nie, nie mam zamiaru dyskutować tutaj o meritum dotyczącym siedmiu postawionych w liście pytań, ale o braku godności i szacunku autorów listu dla samych siebie, a zwłaszcza o braku zdrowego rozsądku.

Takim sposobem tak poważnych spraw nie wolno załatwiać. Ów anonim nie tylko przynosi nam wstyd i hańbę (piszę „nam", ponieważ opisywane sprawy dotyczą większości społeczeństwa), ale - co gorsza - umożliwi co niektórym adresatom znaleźć zręczny pretekst do manipulowania naszym społeczeństwem na szkodę nas wszystkich. Parafrazując powiedzenie „jak cię widzą, tak cię piszą" na „jak cię czytają, tak tobą kierują", anonim zamiast oczekiwanego skutku odniesie wręcz odwrotny.

Tragiczne w tym wszystkim jest to, że jednostki decydujące się na podobny sposób załatwiania spraw nigdy nie rozumieją szkodliwości swego działania.

Rozpisuję się na ten temat dlatego, ponieważ pragnę, by wszyscy, którzy w przyszłości chcą przeciwdziałać nieprawidłowościom i złu, postępowali rzetelnie i otwarcie. Jeśli obawiają się osobistych przykrości, a nikt inny nie chce nieść ciężaru odpowiedzialności za autoryzowanie interwencji, to jesteśmy tu my, działacze „Coexistentii-Wspólnoty", by podpisać się pod interwencją, która będzie wskazywać na szkodliwe działanie i temu działaniu się przeciwstawiać.

Jedynie otwarte, jasne i autoryzowane interwencje mogą stanowić podstawę dla pomyślnego i rzeczowego rozwiązania problemu.

Dr inż. STANISŁAW GAWLIK
przewodniczący
Ruchu Politycznego
"Coexistentia-Wspólnota"

PRZED KONGRESEM EUROPEJSKIM

Forum lekarzy

Polskie Towarzystwo Medyczne przygotowuje się do II Kongresu Lekarzy Polskich i Polonijnych Europy, który przebiegnie w dniach od 8 do 11 maja br. w Domu Polskim w Ostrawie. W ramach Kongresu odbędzie się Forum Polonijne Urologów.

W imprezie wezmą udział lekarze ze Wschodu, z Polski, z Europy Zachodniej oraz członkowie PTM, zaproszono do Ostrawy również rektorów najbliższych uczelni wyższych kształcących lekarzy. Warto dodać, że przyjazd lekarzy ze Wschodu możliwy będzie dzięki finansowemu i organizacyjnemu wsparciu Stowarzyszenia „Wspólnota Polska".

W programie Kongresu przewidziano m. in. referaty na temat historii medycyny, postępu nauk medycznych oraz kwestii transformacji i prywatyzacji służby zdrowia. Program fachowy przeplatać się będzie z programem kulturalnym. Goście zwiedzą też kopalnię-muzeum w Petrzkowicach koło Ostrawy, nie wykluczona jest możliwość odwiedzin w szpitalu klinicznym w Ostrawie-Porubie. Natomiast w dniu zakończenia Kongresu, w niedzielę, uczestnicy będą mogli wziąć udział w mszy św. w Cierlicku - na Kościelcu oraz zwiedzić Żwirkowisko.

Inne spotkania polonijne, jak np. Światowy Kongres Polonii Medycznej, zdaniem członków PTM nie odpowiadają potrzebom lekarzy polskich w Europie. Dlatego też Towarzystwo nasze pragnie, organizując spotkanie w skali europejskiej, ugruntować tradycję zainaugurowaną w roku 1993. Byłaby ona kontynuowana w czteroletnich cyklach przez inne europejskie ośrodki Polonii medycznej.

Zachęcamy członków i sympatyków PTM do udziału w Kongresie. Jest on jedyną w swoim rodzaju okazją do nawiązania nowych koleżeńskich kontaktów.

dr ROMUALD GĄSIOR
Polskie Towarzystwo Medyczne

W KARWIŃSKIEJ SZKOLE PIELĘGNIAREK UCZĄ PO NOWEMU

Jakie będzie zderzenie z praktyką?

Zamiast tradycyjnego odczytu lekarza uczestnicy lutowego spotkania Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC wysłuchali prelekcji na temat nowych metod pracy pielęgniarek, które wzorem doświadczeń zachodnich mają być wprowadzane w czeskich szpitalach. Jej autorką była mgr Krystyna Byrtusowa, wykładowca psychologii i pielęgniarstwa w średniej szkole pielęgniarek w Karwinie.

Temat wywołał spore zainteresowanie w polskim środowisku lekarskim, natomiast niektóre podniesione przez prelegentkę kwestie - pewne wątpliwości. Zważywszy na permanentny stan kryzysowy, w którym znajduje się czeska służba zdrowia, nie wydaje się bowiem, aby bliski był czas, kiedy szpitale odważą się zapalić zielone światło dla „nowych metod pracy" swojej średniej kadry medycznej.

Mgr Krystyna Byrtusowa jest świeżo po kursie w instytucie szkolenia średniego personelu medycznego w Brnie. Tam właśnie dowiedziała się o tendencjach w służbie zdrowia, zmierzających do całkowitego przekształcenia tradycyjnego modelu pielęgniarstwa, ze zmianą roli pielęgniarki włącznie.

„Przyjęło się u nas, że pielęgniarka to prawa albo lewa ręka lekarza, która ma mu służyć i usługiwać" - mówi pani Byrtusowa. *„Według nowej teorii nie występuje już tylko w roli asystenki lekarza. Poza wypełnianiem jego poleceń, czyli wykonywaniem tzw. zależnych czynności, ma obowiązek zaspokajać potrzeby chorego. Oczywiście w oparciu o zasady etyki pielęgniarskiej, o kodeks chorego oraz o kartę praw dziecka, jeżeli pracuje na oddziale pediatrycznym. O jakie potrzeby chodzi? Poza podstawowymi, czyli biologicznymi i fizjologicznymi, również o potrzeby psychiczne, estetyczne, kulturowe, do których należy pragnienie przeczytania gazety, posłuchania radia, oglądania telewizji..."*

W tym kontekście zainteresowałem się, jak postrzegany jest pacjent? Oto, czego się dowiedziałem. Pacjent w tradycyjnym rozumieniu tego słowa to człowiek tzw. zależny, który nie może albo nie chce decydować o swoim zdrowiu. Przyjmuje więc pozycję podporządkowaną. Natomiast po nowemu pacjent, a raczej klient - bo jako klienta ma dziś służba zdrowia traktować pacjenta - jest ważnym subiektem, który wespół z lekarzem współdecyduje o tym, co będzie się działo z jego ciałem. On przede wszystkim ma prawo wyboru konkretnego zabiegu, najlepszej metody leczenia. Wcześniej zaś najbardziej odpowiadającego mu oddziału lub nawet szpitala. Taki model - jak sądzę - zakłada, że otrzyma on wyczerpującą informację na temat swego zdrowia i pełny zestaw alternatywnych sposobów leczenia. *„Ma się rozumieć, że pacjentowi przysługuje prawo być w szczegółach informowanym o wszystkim, co dotyczy jego zdrowia i metod leczenia. O wszystkim..."* - podkreśla mgr Byrtusowa.

Czyżby? Nawet o najgorszym? Tego jednak nie jest pewna. Mówi, iż lekarze i psycholodzy uważają, że choremu nigdy nie należy odbierać nadziei. *„Lekarz zachowuje w tajemnicy szczegóły dotyczące chorób, które z reguły kończą się śmiertelnym zejściem. Nie da się zajrzeć do wnętrza człowieka. Dlatego nie wiadomo, jak odbiłoby się to na jego psychice, gdyby dowiedział się pełnej prawdy"*.

W dalszym ciągu naszej rozmowy mgr Byrtusowa poruszyła temat współzależności poszczególnych subiektów w lecznictwie zamkniętym. I tak, według tego, czego dowiedziała się podczas kursu, klient szpitala nie jest równorzędnym partnerem lekarza, jest natomiast jego partnerem równoprawnym, gdyż ma prawo decydować o sobie. Pielęgniarka - odwrotnie - jest równorzędnym partnerem lekarza, nie zaś równoprawnym. Wynika to nie tylko z różnicy wykształcenia i pozycji służbowej, lecz również z faktu, że ta częstokroć bardzo młoda, ledwo pełnoletnia, dziewczyna *„nie jest w pełni dojrzała psychicznie"*. Podobno w porównaniu z pielęgniarkami w państwach zachodnich to podstawowa różnica. Jeżeli bowiem chodzi o fachowe wykształcenie, to *„nasze pielęgniarki są dobrze przygotowane do zawodu"*.

„W pierwszych latach po wojnie wszystkie pielęgniarki robiły wszystko, a tak naprawdę żadna nie była za nic odpowiedzialna. Teraz praktykowany jest w szpitalach tzw. grupowy, salowy, model. Pielęgniarkom przydziela się pewną liczbę pokoi, za które niosą pełną odpowiedzialność. Natomiast przyszłością pielęgniarstwa jest tzw. zindywidualizowany model, w którym występuje tzw. pielęgniarka „prymarna". Odpowiadając za pięciu, sześciu pacjentów spełnia prymarną, podstawową rolę w opiekowaniu się chorymi". - Jak zapewnia pani magister, obecne jej podopieczne praktykę szpitalną realizują już według nowego modelu, który nosi nazwę „HOPPE".

„Kiedyś nauczanie sztuki pielęgniarstwa ograniczało się do robienia zabiegów przy łóżku chorego na podstawie wskazań lekarza. Obecnie doszło do tego jeszcze wykonywanie czynności, które wynikają ze stwierdzonych przez uczennicę potrzeb chorego. Uczennica, która przychodzi na praktykę do szpitala, otrzymuje pokój z chorymi. Na podstawie informacji o chorym, zebranych z karty choroby, z raportu pielęgniarskiego i przeprowadzonego przez siebie wywiadu z pacjentem (co jest nota bene sprawą najważniejszą), sporządza najpierw tzw. pielęgniarską anamnezę, a następnie pielęgniarską diagnozę. Ta z kolei jest podstawą opracowania „celów pielęgnowania". Załóżmy, że u ciężko chorego stwierdzi niedobór płynów. W tej sytuacji sama, z własnej inicjatywy, musi zadbać o jego uzupełnienie. Kiedy trzeba, co jakiś czas też powinna nawilżać wargi i usta pacjenta. „Cele" obejmują również masowanie ciała, zapobiegające odleżynom, ustawiczne pobieranie próbek moczu i cały szereg innych czynności... Wypełnienie „celów pielęgnowania" wydaje się bardzo proste, niemniej jednak z punktu widzenia 16-17-letnich panienek, z których niejedna ma trudności z nawiązaniem kontaktów z ludźmi (wiadomo - pochodzą z różnych rodzin i środowisk), nie wygląda to takie proste. Tutaj kładzie się więc nacisk na zdolność i umiejętność porozumiewania się przyszłej pielęgniarki z chorym oraz uzyskiwania od niego informacji, potrzebnych do rzetelnego i sumiennego wykonywania przez nią obowiązków zawodowych".

Teraz uczennice szkoły pielęgniarek konsultują anamnezę, diagnozę pielęgniarską i cele pielęgnowania ze swoją nauczycielką. A jakie są realia szpitalne?

„Na razie nasze szpitale pracują według starego modelu pielęgniarstwa. Zanim, nowy model wejdzie w życie, trzeba będzie pielęgniarkę uwolnić od ogromu pracy, którą wykonuje na oddziale. Model ten sprawdził się już na Zachodzie. W tamtejszych szpitalach siostry troszczą się o pięciu, nawyżej sześciu pacjenów. U nas mają po 30, a nawet 35 i więcej".

Po maturze zderzenie z praktyką szpitalną podopiecznych pani magister nie będzie należało do przyjemności. Zamiast szóstki młoda pielęgniarka dostanie 30 chorych. - Moja uwaga nie zaskakuje mgr Byrtusowej: *„Szkoła zawsze powinna wyprzedzać współczesne realia. Naszym obowiązkiem nie jest więc równać w dół, do tego, co teraz obowiązuje, ale popularyzować trendy i wdrażać metody, które mogą podnieść służbę zdrowia na wyższy poziom"*. Jednym z zadań kadry pedagogicznej karwińskiej szkoły pielęgniarek jest wpojenie uczennicom zasad *„psychologicznego podejścia do chorego"*. Chory z reguły nie skarży się na to, że go bolał zastrzyk, lecz na lekceważące, obojętne, nieludzkie czy wredne wręcz zachowanie pielęgniarki. Jego nie interesuje, że szpital ma super nowoczesną i kosztowną aparaturę diagnostyczną. Dla niego jest ważne, jak się z nim obchodzi personel medyczny. Samopoczucie pacjenta jest więc w rękach przede wszystkim pielęgniarki, bo pielęgniarka jest tą osobą, która przebywa z chorym przez całą dobę. Nie znaczy to oczywiście, że pielęgniarka powinna okazywać choremu litość. *„Litowanie się nad pacjentem może w nim wzbudzić niepokój, strach, wątpliwość, czy aby znalazł się we właściwych rękach. Pielęgniarka, podobnie jak lekarz, musi zachowywać się w sposób profesjonalny, adoptywny, tzn. nie ujawniać swoich odczuć i emocji. Prawo do zachowania ekspresywnego, adekwatnego do aktualnych odczuć, ma tylko osoba chora"*.

Na zakończenie rozmowy z mgr Krystyną Byrtusową zapytałem o zapowiadaną przez ministerstwo reorganizację szkolnictwa medycznego. Moja rozmówczyni nie ukrywa, że zmiany w zakresie służby zdrowia dotkną również szkół „zdrowotnych", czyli średnich szkół pielęgniarek. Jest to nieuniknione, zważywszy, że nasze państwo jest jedyne na świecie z taką gęstą siecią tych szkół. Obecnie jest ich 87, z tego 68 państwowych. Jasne, że liczba ta musi zmaleć. Ale, jak się okazuje, w miejsce nielicznych, które ulegną likwidacji, powołane zostaną do życia tzw. wyższe szkoły medyczne. Będą się w nich kształcić pielęgniarki *„pierwszego poziomu"*, czyli te tzw. prymarne, które są odpowiedzialne za sporządzanie pielęgniarskiej diagnozy i planu pielęgnowania. Dla absolwentek średnich szkół *„zdrowotnych"* pozostanie praca wymagająca mniejszego wysiłku intelektualnego - stąd określenie ich pozycji zawodowej: *„pielęgniarki sekundarne"*.

▲ *Mgr Krystyna Byrtusowa*

„Nie trzeba dodawać, że naszym uczennicom nie podoba się to. Większość od razu chce się zgłaszać do tych wyższych szkół zdrowotnych. Status wyższej szkoły zdrowotnej uzyskała już była średnia szkoła pielęgniarek w Ostrawie-Witkowicach... Nasza szkoła również zabiega o taki status. Zresztą już dziś spełnia wszystkie kryteria tej „uczelni". W każdym razie pod każdym względem jest przygotowana do tego, ażeby „produkować" te wyższe kadry medyczne". - Dodać należy, że w kontekście krążących po Karwinie fatalistycznych wieści, jakoby lansowany przez ministra Pilipa program redukcji liczby średnich szkół pielęgniarek miał dotyczyć również tego karwińskiego zakładu, rozwiązanie to zdaje się być bardzo pomysłowym i szczęśliwym. Byłaby to szkoła dla absolwentek gimnazjów, średnich szkół pielęgniarek i tzw. szkół rodzinnych. Nauka w niej trwałaby sześć semestrów, czyli trzy lata, i kończyłaby się tzw. absolutorium. A co najważniejsze - właścicielki dyplomu tej szkoły miałyby już co najmniej po 21 lat. Byłyby więc *„psychicznie w pełni dojrzałe"*...

KAZIMIERZ SANTARIUS
Fot. Autor

Złote gody „Gorola"

Śpiewactwo na Podbeskidziu ma bogatą tradycję. W samym Jabłonkowie pierwszy chór męski Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego powstał w 1896 roku. Tradycję śpiewactwa przejęły w późniejszym okresie chóry kościelne, Macierz Szkolna, związki wyznaniowe, „Sokół" i „Siła". Społeczeństwo nasze było mocno rozśpiewane. Pieśń towarzyszyła ludziom przy każdej okazji. Stąd to wielkie przywiązanie do pieśni ludowej, w której odbijało się życie prostego ludu, jego radości, tęsknoty, smutki, nadzieje.

W czasach okupacji hitlerowskiej ludowe śpiewanie zamilkło. Prześladowania, katorga więzienna, tułaczka wojenna nie potrafiły jednak umilczeć tego, co przyrosło do serca. Pieśń krzepiła zbolałe, zwątpiałe dusze. Umiejętnie leczyła tęsknotę. Dawała szansę łatwiejszego przetrwania chwil trudnych i dramatycznych. Ten, komu było dane przeżywać takie momenty życiowe, z nostalgią wspomina chwile, kiedy nucona po cichu, potajemnie piosenka, wyczarowała lepszy nastrój, a tym samym chęć przetrwania i powrotu w strony rodzinne.

Nic dziwnego, że dawni chórzyści po wojennej tułaczce szukają w wieczornych spotkaniach możliwości ponownego zbiorowego śpiewania. Mury starej, jabłonkowskiej „Czytelni" były świadkami licznych wydarzeń kulturalnych. Lecz w pierwsze lata powojenne „Czytelnia" pełniła inną funkcję. Była magazynem zbożowym, a później koszarami stacjonującej w Jabłonkowie jednostki policyjnej. Czynna była tylko gospoda. Tam przy kuflu piwa zrodziła się myśl zorganizowania chóru z prawdziwego zdarzenia. Tak powstał na Zaolziu w okresie powojennym pierwszy chór męski, w skład którego weszli zapaleńcy śpiewu z Jabłonkowa i najbliższej okolicy. Batutę objął nauczyciel Karol Heczko, zaś pierwszym prezesem został mistrz szewski Jerzy Skowiczek. W międzyczasie dochodzi do zwolnienia lokali „Czytelni" i chór ma się gdzie spotykać i odbywać regularne próby. Wybrany zarząd pomaga i zabezpiecza wszystkie sprawy organizacyjne. Chciano, żeby nowo powstały chór różnił się od chórów przedwojennych, choćby tylko nazwą. Rozwinęła się szeroka dyskusja. Padło wiele propozycji, ale żadna nie znalazła akceptacji. Dopiero wniosek nauczyciela Gustawa Słowika został przyjęty i od tamtego październikowego wieczora 1948 r. chór męski przyjmuje nazwę „GOROL".

Wiadomość o powstaniu „Gorola" szybko się rozeszła. Liczba chórzystów rosła z próby na próbę. Skład chóru był zróżnicowany nie tylko wiekowo, ale i zawodowo. Obok robotnika, rzemieślnika stał inżynier, prawnik, nauczyciel. Wszyscy czuli potrzebę działania. Łączyła ich pieśń. Dlatego atmosfera na próbach była koleżeńska, pogodna. W repertuarze znalazły się nie tylko pieśni rodzimych autorów, ale również utwory zaliczane do klasyki polskiej i światowej. Wśród członków zarządu zrodziła się myśl zaprezentowania „Gorola" szerokiej publiczności. Nadarzyła się pierwsza okazja - występ w „Czytelni" w ramach „Wieczoru Mickiewiczowskiego". Pierwszy jesienny koncert zapoczątkował bogatą karierę „Gorola" w historii śpiewactwa polskiego na Zaolziu.

W każdym zespole znajdują się ludzie o różnym usposobieniu. Ludzie żądni zmian i ulepszeń. Oni potrafią nadać pracy kulturalnej nową twarz i treść. Pierwszy zarząd, w skład którego wchodzili - oprócz wymienionego już dyrygenta i prezesa - Franciszek Hanak, Władysław Niedoba, Alojzy Buda i Alojzy Jachnicki, który rozpatrywał wniosek ożywienia tradycji ludowych w formie widowiskowej. Propozycję wysunął W. Niedoba, motywując ją koniecznością ratowania od zapomnienia naszych tańców, pieśni i przyśpiewek ludowych, a w ogóle wszystkiego, co obecnie nazywamy folklorem. Aby ten pomysł zrealizować, trzeba było zespół poszerzyć o grupę taneczną, orkiestrę, gawędziarzy. W ten sposób chór męski, który nadal stanowił trzon zespołu, przeistoczył się w zespół regionalny.

Powstają pierwsze widowiska: „Tam na gróniach", „Gorolsko błyskawica", „Gorolski wiesieł", „Zabijaczka", „Spoza buka" i inne. Autorem scenariuszy był W. Niedoba. Tańce ćwiczył Wilhelm Słowiaczek, a scenografię zaprojektował dyrektor Karol Piegza. Z powyższymi widowiskami „Gorol" występował na całym Zaolziu, od Mostów po Bogumin. Wszędzie witano go gorącymi oklaskami.

Do tego, aby móc wystawić widowisko, potrzebne były stroje góralskie. Skąd je wziąć? Wyprawiano się do Istebnej, Koniakowa, Jaworzynki, gdzie takowe przetrwały. Tam je pożyczano i w plecaku przemycano do nas. Mówi się, że „szczęście nie chodzi po górach, ale po ludziach...". Takie szczęście spotkało „Gorola" po wystawionym widowisku w Trzyńcu. Sala „Domu Robotniczego" była wypełniona po brzegi. Na skromnym krzesełku siedział ówczesny konsul generalny RP w Ostrawie Węgierow. Urzeczony widowiskiem wszedł na scenę, pogratulował wykonawcom, a następnie zaoferował pomoc materialną w postaci wałów sukna na stroje dla chórzystów. Do dziś pamiętamy i jesteśmy wdzięczni.

Następnym sponsorem stała się fabryka kapeluszy „TONAK" w Nowym Jiczynie, która po występie „Gorola" w tym mieście obdarzyła zespół oryginalnymi góralskimi kapeluszami. Tak stopniowo zespół został ubrany w oryginalne stroje, które służą mu jeszcze do dziś.

W występach widowiskowych „Gorola" znajdują wielką możliwość indywidualnego popisu talenty narratorskie. Rodzą się takie postacie jak: „Michoł" (Alojzy Ligocki), „Maciej" (Ludwik Cienciała), „Jura spod Grónia" (Władysław Niedoba), które na stałe wiążą się z zespołem. Każdy z nich to odrębna osobowość, która umiejętnie przetwarza mądrości ludowe w humorem tryskające monologi. Później dołączyli do nich „Hadam z drugi izby" (Władysław Młynek), a obecnie „Filip" (Tadeusz Filipczyk).

W miarę upływu lat i czasu wiele się zmienia w zespole. Jedni odchodzą, nowi przychodzą. Zmienia się repertuar i kierownictwo. Niespodziewana śmierć kolejnego prezesa i kierownika „gorolskiej" orkiestry Franciszka Hanaka oraz rezygnacja dyrygenta Karola Heczki, boleśnie dotknęły zespół. „Gorol" staje w obliczu niepewności jutra. Zmieniają się dyrygenci, co ma ujemny wpływ na całokształt pracy zespołu. Rok 1963 jest rokiem przełomowym, dyrygenturę obejmuje bowiem młody adept tej sztuki Bogusław Stonawski, który trzyma odtąd pałeczkę dyrygenta mocno w ręku. W latach siedemdziesiątych dołącza do niego nauczyciel Władysław Młynek, który po Władysławie Niedobie przejmuje kierownictwo artystyczne. Pod ich kierownictwem „Gorol" przyjmuje inne oblicze, prezentuje inną treść twórczą. Zawiązują się nowe zespoły: taneczny, orkiestra smyczkowa, tercet żeński. Wszystkie miały jednak krótki okres trwania. Chór męski pozostał więc nadal podstawową komórką zespołu regionalnego. Zmieniające się warunki społeczno-polityczne, starzejące się społeczeństwo, to wszystko znajduje odbicie w pracy kulturalnej, a tym samym w „Gorolu". Trzeba szukać nowych zapaleńców śpiewu chóralnego, co w sumie daje efekty, ale nie zadowala potrzeby czasu.

„Gorol" pod kierownictwem nowego dyrygenta stara się szybko nadrobić dotychczasowe straty. Pracuje intensywnie. Nie przepuszcza żadnej okazji występu, możliwości koncertowania. Bierze udział w festiwalach w Polsce, w konkursach i przeglądach śpiewaczych, imprezach folklorystycznych, uroczystościach kościelnych (np. powitanie papieża Jana Pawła II w Skoczowie), w uroczystościach jubileuszowych chórów, szkół i Domów PZKO. Wszędzie jest mile widziany i serdecznie przyjmowany. Efektem zaangażowania zespołu są liczne odznaczenia, medale, nagrody i dyplomy.

W ciągu pół stulecia działalności dał „Gorol" prawie tysiąc koncertów w kraju i w Polsce, na Litwie i na Białorusi. Wojażując po Polsce nawiązał nowe kontakty, nowe przyjaźnie, zyskał nowych sympatyków i sponsorów. Wydawać by się mogło, że Warszawa jest daleko. Ale i tam zespół ma serdecznych przyjaciół w osobach ministra Łuczaka, dyrektora Mickiewicza, byłego konsula Koszyka. Do grona sympatyków zaliczyć należy Urząd Miasta Skoczowa, skoczowski „POLKAP", Radio Katowice, Urząd Wojewódzki w Bielsku-Białej. „Gorol" czuje głęboką wdzięczność za ich pomoc, a swą pracą pragnie spłacić zaciągnięte długi.

„Gorol" śpiewa już pięćdziesiąt lat. Miał chwile euforycznych wzrostów powodzenia, ale dopiero teraz udało mu się wydać własną kasetę magnetofonową „Kolędy polskie". W tym roku dzięki przychylności prezesa zarządu „Polskie Radio Katowice" Leopolda Kurka i zapobiegliwości Stanisława Jareckiego wydana zostanie jubileuszowa kaseta z archiwalnymi i obecnymi nagraniami.

W historii „Gorola" było wiele ciekawych zdarzeń i spotkań. Znalazły one miejsce w kronikach zespołu. Widnieją tu nazwiska ludzi mniej lub bardziej zasłużonych. A było ich sporo. Przez szeregi zespołu przewinęło się 160 śpiewaków. Każdemu z nich należą się słowa uznania i podziękowania za chęć pracy i tworzenia trwałych wartości kulturalnych. Tym, którzy pozostali wierni „Gorolowi" przez 50 lat, a są nimi Karol Sikora, Jan Niedoba, Jan Janiczek, Paweł Kantor, Bogusław Stonawski, należą się szczególne słowa uznania.

Każdy zespół przeżywa wzloty i upadki. Boryka się z różnymi trudnościami. Nie inaczej było i jest w „Gorolu". Ale nigdy nie było aż tak źle, aby nie doszło do nowego zrywu. Jubileusz pięćdziesięciolecia jest tylko jednym z etapów jego działalności. Życzeniem ogółu i władz PZKO jest, aby zespoły nasze kontynuowały swą pracę, bo one świadczą o żywotności naszego społeczeństwa. Do dalszej twórczej pracy życzymy członkom zespołu „Gorol" wiele zdrowia, sił, wytrwałości i pomysłów twórczych. Niech „gorolski" Ho, ho, ho... rozbrzmiewa dalej i głosi sławę „Gorola".

JÓZEF JACHNICKI, Jabłonków

Komitet Organizacyjny obchodów jubileuszowych „Gorola" informuje sympatyków, że „Koncert Jubileuszowy" odbędzie się w sobotę 19 kwietnia o godz. 16.00 w sali Teatru Cieszyńskiego.

PLOTKI

Kurt Russell

Ojciec Kurta był zawodowym basebalistą, ale przez kilka lat grał też rolę szeryfa w bardzo popularnym serialu „Bonanza" i temu właśnie zawdzięczał nastoletni Kurt (ur. 1951 r.) swą pierwszą rolę w filmie, epizod u boku Elvisa Presleya. Kurt też chciał grać w baseball i lekceważąco traktował swój kontrakt. Sytuacja zmieniła się, gdy kontuzja barku przekreśliła jego sportowe ambicje. Postanowił zostać aktorem i teraz on zabiegał o nowe role w filmach i telewizji; brał wszystko, co mu proponowano. Nie miał czasu na żadną aktorską szkołę, ale uczył się na planie, zyskując sobie opinię "samouka z wrodzonym talentem". To wystarczyło, aby otrzymać ważne role w kilku filmach, które okazały się wielkim sukcesem („Silkwood", „Używane samochody", „Ucieczka z Nowego Jorku"), a w efekcie znaleźć się na hollywoodzkim szczycie jako najlepszy odtwórca ról „twardzieli o gołębim sercu" czy też "brutali o wrażliwej duszy".

Po krótkim małżeństwie z aktorką Season Hubley, aktor poznał na planie „Szybkiej zmiany" Goldie Hawn i od 13 lat są już wzorowym małżeństwem (jedno dziecko, syn), choć bez urzędowego papieru. Mieszkają na wielkiej farmie w Kolorado, którą opuszczają tylko na czas kręcenia filmów. **(k)**

- Nie wchodź tam! Tata i mama sa zajęci debatą budżetową!

Kolumnę przygotowała: **WANDA KULA**

TRZEBA WYELIMINOWAĆ PRZYCZYNY OSŁABIENIA WŁOSÓW

Sposób na tłustą skórę...

Zdarza się, że skóra głowy źle reaguje na zabiegi, którym poddaje się włosy. Jest na szczęście wiele sposobów, aby temu zaradzić i uniknąć dalszych problemów.

Najpierw analiza

W prosty sposób można się przekonać, czy skóra głowy jest zdrowa. Pasma włosów zaczesuje się grzebieniem do tyłu, tak by skóra była widoczna. Ogląda się ją dokładnie, kawałek po kawałku w lusterku, przy dziennym świetle, sprawdzając, czy nie ma na niej łupieżu, nieczystości i przebarwień.

Ampułki z biotyną

Cykl wzrostu włosów może zostać zaburzony z różnych powodów. Do najczęstszych należy stres, ostra dieta odchudzająca, a także źle wykonane zabiegi fryzjerskie (farbowanie, trwała). Aby nowo rosnące włosy były zdrowe, ich cebulkom trzeba dostarczyć biotynę w ampułkach. Dobre efekty przynosi też stosowanie tzw. włosów w płynie - środków odbudowujących ich strukturę. Nie należy jednak oczekiwać cudu, jeżeli nie zostaną wyeliminowane przyczyny osłabienia włosów.

Jak myć włosy?

Największą ilość szamponu nalewa się na dłonie i rozprowadza równomiernie na mokrych włosach. Łagodnymi ruchami okrężnymi delikatnie masuje się skórę głowy. Po kilku minutach należy bardzo dokładnie spłukać głowę pod ciepłą (nie gorącą) wodą.

Masuj szczotką

Zabieg bardzo korzystny dla zdrowych włosów. Nie może być stosowany, jeśli są one skłonne do przetłuszczania się, łamliwe i cienkie. Najlepsze są szczotki z naturalnego włosia oraz plastykowymi lub drewnianymi ząbkami. Włosy szczotkuje się codziennie wieczorem, aby polepszyć ukrwienie skóry głowy, co poprawia odżywianie ich cebulek.

Sok z cytryny

To wypróbowany sposób na tłustą skórę. Po umyciu głowy na wacik należy wycisnąć sok z cytryny i dotykać nim skórę - nie włosy. Pozostawić do wyschnięcia i spłukać dopiero przy kolejnym myciu głowy. Czynność tę należy powtarzać przez wiele tygodni, aż stwierdzimy, że włosy nie przetłuszczają się już tak mocno.

Odżywki

Wzmacniają, odbudowują strukturę, zamykają łuski włosów. Dzięki temu stają się one błyszczące, miękkie i łatwo się rozczesują. Do każdego typu włosów można kupić odpowiednią odżywkę. Są również produkty do intensywnych kuracji regenerujących oraz środki przeznaczone do łagodzenia różnych problemów ze skórą głowy. Wiele z tych kosmetyków zawiera wyciągi ziołowe i roślinne. Do najczęściej stosowanych należy: brzoza, pokrzywa, skrzyp, jojoba, awokado i zboża. **(T)**

Usta zawsze piękne

Szminki używamy nie tylko dla podkreślenia urody. Pokrywając nią usta, chronimy je przed słońcem i zimnem.

W skład pomadki wchodzą tłuszcze (np. wosk, lanolina) oraz witaminy, barwniki, filtry UV. Decydując się na zakup, należy zwracać uwagę na datę ważności. Przeterminowana lub źle przechowywana szminka rozwarstwia się na ustach, tworząc grudki lub się rozpływa. Nieświeża ma ponadto niemiły zapach. Niedobra jest również taka, po której pierzchną nam usta. Gdy pojawia się na nich zaczerwienienie, wskazuje to na uczulenie, np. na barwniki. Lepiej kupować kosmetyki wypróbowanych firm. Zły towar zawsze możemy wówczas zwrócić. **(t)**

ODDZIAŁYWANIE PSYCHIKI NA STAN FIZYCZNY

Myśl zdrowo

Silna wola może przenosić góry - ale czasami również wpędzać nas w chorobę.

Taki przewrotny wniosek można wyciągnąć z uzyskanych dotychczas wyników amerykańskich doświadczeń. „Nocebo" (łac. szkodzę) - tak nazywają specjaliści zza oceanu potrzebę uporczywego wmawiania w siebie choroby, że w końcu rzeczywiście się na nią zapada. Badania nad tym prowadzone są wprawdzie od niedawna, ale już teraz eksperci są skłonni przypuszczać, że ok. 50 proc. chorych, na przykład ofiar grypy podczas wielkich epidemii, to potwierdzenie tego zjawiska. Jeden ze znanych niemieckich psychologów, Lutz Hertel, zapytany, czy poprzez zdrowe myślenie można wpłynąć na zahamowanie choroby, odpowiedział:

- Oczywiście. Kto się czuje silny i niemal pewny, że zarazki wywołujące katar nie mają u niego żadnych szans, nie podda się łatwo ich agresji. Kto natomiast jest przekonany, że po zjedzeniu orzechów mogą u niego wystąpić objawy uczulenia, nie jest wykluczone, że doczeka się alergicznej wysypki. Nasz system odpornościowy reaguje bowiem niezwykle czule na nasze myśli.

Mechanizm zdrowego myślenia polega m. in. na umiejętności uruchamiania wyobraźni. Przy problemach z sercem i miażdżycą zamiast się zadręczać, wyobraźmy sobie, że oto mali robotnicy skrzętnie oczyszczają nasze naczynia krwionośne ze złogów miażdżycowych, co na pewno złagodzi lęk i przyniesie nam ulgę. Poprzez stałe przekonywanie się „codziennie czuję się lepiej" można zaprogramować swoją podświadomość na wyzdrowienie, wpływać na układ odpornościowy.

Nie skutkuje to jednak w przypadku każdego z nas. Hipochondrycy, którzy drżą ze strachu przy najmniejszych symptomach gorszego samopoczucia, są szczególnie podatni na działanie „Nocebo". Gdy lekarz zwróci im uwagę na możliwość ubocznego działania przyjmowanego właśnie leku, jest prawie pewne, że stwierdzą u siebie jego objawy.

Poprzez jaki mechanizm działa psyche na stan fizyczny?

Przyjmuje się, że układ nerwowy, hormonalny i odpornościowy nawzajem oddziaływują na siebie. Jeszcze nie wiadomo dokładnie jak to funkcjonuje w szczegółach, dopiero się te sprawy bada, ale nie przeszkadza to, abyśmy już teraz wykorzystywali nasze psychiczne siły we wspieraniu fizycznych.

Czyżbyśmy więc byli na drodze do medycyny pozytywnego myślenia? **(Na podst. „Freundin")**

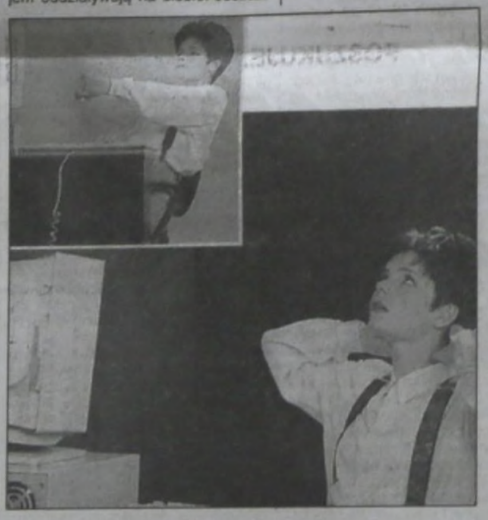

Relaks przy biurku

Po kilku godzinach pracy na pewno zaczynasz odczuwać sztywność karku. Twoje mięśnie domagają się ruchu. Wykonaj więc proste ćwiczenia.

1. Połóż dłonie na karku i napieraj na nie karkiem. Poczuj napięcie w obrębie barków i szyi. Rozluźnij mięśnie i znowu napnij.

2. Spleć palce i wyciągnij ręce maksymalnie do przodu. Łokcie muszą być silnie wyprostowane, nadgarstki „wyłamane". Powtórz to ćwiczenie kilka razy.

W domu

Masaż antystresowy. Możesz go wykonać również w pracy. Jest skuteczny, gdy wykonujemy go w odosobnionym miejscu.

Odegnaj zmęczenie wzroku

Naciśnij palcami punkty usytuowane pomiędzy nosem a a wewnętrznymi kącikami oczu. W akupresurze naciskanie tego miejsca działa podwójnie: usuwa zmęczenie wzroku i zaburzenia żołądkowe. Nacisk powinien trwać 3-4 sekundy. Można go powtórzyć.

Zatrzymaj ból głowy

Masuj dość mocno (z wyczuciem) zagłębienia skroni. Ten masaż często wykonujemy bezwiednie, wtedy gdy czujemy nadciągający atak migreny. Trzeba gładzić skronie ruchem kolistym tak długo, aż odczujemy ulgę. Przy okazji poprawi się też funkcjonowanie twojego woreczka żółciowego.

Zmęczenie likwiduje ponadto:

- Naciskanie punktów biegnących na czole, wzdłuż brwi. Trzeba to robić dosyć mocno.

- Zanurzenie ramion - od dłoni po łokcie - w zimnej wodzie. Taka kąpiel działa uspokajająco nawet gdy w strumieniu zimnej wody zanurzymy tylko nadgarstki.

- W domu, przed położeniem się spać zanurz twarz w chłodnej wodzie. Nabierz jej w dłonie i zatrzymaj, zwłaszcza na oczach. **(KIŻ)**

KRZYŻÓWKA ZE „ZŁOTĄ" MYŚLĄ

Poziomo:

A. Rodzaj sita do przesiewania zboża, żwiru - prezydent USA w latach 1797 - 1801 - ani liryk, ani dramatyk. **B.** Spadkobierczyni - Jan z Czarnolasu. **C.** Aktor amerykański (Alfred) - obrzmienie tkanek w obrębie ogniska zapalnego, guz - prawy dopływ rzeki Ouse w W. Brytanii. **D.** Jedna z liter alfabetu greckiego - dawniej kawiarnia lub restauracja z występami aktorów - Mieszko II... (990-1034) - miasto w Irlandii. **E.** Wchodzą w skład Orłowej - drapieżnik morski, miecznik. **F.** Tkanina z prążkami - dawna nazwa tataraku. **G.** Nauczycielka - imię czeskiego aktora Fialy. **H.** Wyspa w archipelagu Nowe Hebrydy - szkielet - popularna rosyjska pieśń ludowa - płaszcz bez rękawów noszony przez Beduinów. **I.** Pomost spacerowy - potocznie większa ilość gotówki - ciecz o zapachu fiołków. **J.** Szachista komponujący zadania szachowe - funkcjonariuszka milicji. **K.** Najbardziej chyba znany czeski wydawca (Jan, 1841-1916) - promieniotwórczy pierwiastek chemiczny - w sporcie używany jest do rzutów.

Pionowo:

1. Polski malarz i grafik (Jankiel, 1895-1949) - szybkość. **2.** Miot - miasto nadbrzeżne. **3.** Zakończenie, koniec - lotnik. **4.** Mieszkaniec Filipin z grupy Negrytów - papuga - jeden i drugi. **5.** Podrzędna restauracja, knajpa. **6.** Roślina warzywna. **8.** W Czeskim Cieszynie istnieje Polska.... - według Biblii król filistyńskiego miasta-państwa Gat (inaczej Akis). **10.** Dokumenty urzędowe - poprzedniczka „Supraphonu". **11.** Polski rzeźbiarz i pedagog (Alfred, 1854-1922) - okres dziejowy. **13.** Skrót organizacji, na czele której stoi Juan Antonio Samaranch - imię żeńskie lub indyjski bóg miłości. **14.** Miasto we Włoszech - skała osadowa. **16.** Amerykańska gra towarzyska - zwężenie ciała nad biodrami, talia, pas. **18.** Przyjmowanie od otoczenia norm i wzorów kulturowych. **19.** Zdenerwowanie przed publicznym wystąpieniem. **20.** Pramatka ludzkości - rozbija się o izbice - pierwiastek chemiczny z grupy borowców. **21.** Młody, mały pies (pieszczotliwie) - służą do uprawiania sportów zimowych. **22.** Jaja ryb - pięściarstwo. **23.** Woreczek na pieniądze - dawniej naszyjnik albo sznur pereł lub drogich kamieni.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
A	A	R	F		■	S	■	S	■	A	D	A	M	S	■	C	■		■	E	P	I	K	
B	D	Ł	I	E	D	Ł	I	C	Ł	K	A	■	K	O	C	H	A	N	O	W	S	K	I
C	L	U	N	T	■	C	■	E	■	T	U	M	O	R	■	U	■		■	A	I	R	E
D	E	T	A	■	S	Ł	A	N	T	A	N	■	L	A	■	B	■		T	■	N	A	S
E	R	■	Ł	A	Ł	Y	■	A	■	■	■	■	■	■	■	A	■		O	R	K	A	■	A
F	■	■	■	R	Y	P	S	■	■	■	■	■	■	■	■	■	A	J	E	R	■	■	■
G	T	■	P	A	N	I	■	A	■	■	■	■	■	■	■	K	■	E	M	A	N	■	
H	E	P	I	■	K	O	S	C	I	E	C	■	■	■	■	I	■		A	■	A	B	A
I	M	O	L	O	■	R	■	H	■	S	Ł	M	A	L	■	B	■		■	I	R	O	N
J	P	R	O	B	■	E	M	I	S	T	A	■	P	O	L	I	C	J	A	N	T	K	A
K	O	T	T	A	■	K	■	Ł	■	A	S	T	A	T	■	C	■	A	■	D	Y	S	K

FRYDERYK CHOPIN
(1810 - 1849)

Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki dadzą litery w następujących kratkach:

~~B-8, E-5, A-1, B-21, K-3, H-6, J-20, A-10, F-19, L-8, H-10, A-21, K-11, B-2, G-20, L-9, C-23, D-8, B-6, G-2, E-19, J-23, G-4, H-11, B-5, G-18, C-14, J-1, C-1, G-5, B-20, L-22, H-7, K-16, D-11, E-4, J-16, A-11, I-2, D-5, B-13, J-3, G-5, K-13, D-13, K-22, D-6, K-21, B-18, H-19, C-11, J-17, I-11, E-6, B-15, A-22, J-6, I-14.~~

Opracował: **JÓZEF TADRALA**

Wśród czytelników, którzy prześlą pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe krzyżówki, przyznana zostanie drogą losowania nagroda książkowa. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 27 kwietnia br.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 34 NR. „GL" Z DNIA 22 MARCA BR.

„W złości nie ma litości".

Nagrodę-książkę wylosowała **Grażyna Grzegorz** ze Śmiłowic.

CZAS TO NAJLEPSZA CENZURA A CIERPLIWOŚĆ NAJDOSKONALSZY NAUCZYCIEL

Dnia 7. 4. 1997 r. obchodzi swoje abrahamowiny
pani ANNA MOLINKOWA
z Suchej Dolnej. Z tej okazji wiązankę serdecznych życzeń dobrego zdrowia, szczęścia, pomyślności, uśmiechu na co dzień oraz podziękowanie za Jej dobre serce składają mąż, mamusia, córki Marcela i Irka z mężami oraz wnuki Robik, Lucka i Adamek. B-079

Dnia 6 kwietnia 1997 r. mija 1. rocznica śmierci naszej Drogiej Matki, Żony, Siostry i Babci
śp. WANDY PASZOWEJ
z domu Knab z Czeskiego Cieszyna. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. AD-041

"Odeszliście, ale w naszych sercach żyjecie nadal".
Dnia 4. 4. 1997 obchodziłby 80. urodziny nasz Kochany Ojciec i Dziadek
śp. WOJCIECH PIERCHAŁA

zaś 10. 4. 1997 przypomnimy sobie 3. rocznicę śmierci naszej Kochanej Matki i Babci
śp. MARII PIERCHAŁA
O chwilę wspomnień proszą córki i syn z rodzinami. AD-036

"Smutny jest dom,
smutno jest w nim,
brakujesz nam Najdroższy w nim".
Dnia 8. 4. 1997 mija pierwsza bolesna rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze
śp. inż. JÓZEF PUSTÓWKA
Tych, którzy Go znali i szanowali, o chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi. AD-043

Dnia 5. 4. 1997 mija 5. rocznica śmierci
śp. ALOJZEGO KOWALSKIEGO
z Olbrachcic. O chwilę wspomnień prosi żona z rodziną. C 52/052

● kronika rodzinna

Dnia 7 kwietnia mija 15. rocznica zgonu naszej Drogiej Żony, Matki, Babci, Prababci i Siostry
śp. MARII PRZYHODOWEJ
z Trzyńca. Kto znał Jej szlachetne serce, niechaj wspomni razem z najbliższą rodziną. OL-16

W sobotę 5 kwietnia 1997 r. mija 5. rocznica śmierci
śp. ALBINA ZIEMNIOKA
z Olbrachcic. Wszystkich, którzy Go znali, o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. AD-038

W imieniu własnym i bliskiej rodziny Zmarłej
śp. HELENY DELONGOWEJ
z Hawierzowa-Suchej Średniej pragnę złożyć serdeczne podziękowanie za liczny udział w pogrzebie, ks. pastorowi Drozdowi za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego, panu Markowi za grę na skrzypcach, chórowi mieszanemu "Sucha" za wzruszający śpiew, panu inż. Folwarcznemu za pożegnanie się ze Zmarłą, paniom z Zespołu Kobiet, MK PZKO. Dziękuję za kwiaty, słowa pociechy i kondolencje. Mąż Władysław. B-078

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, znajomym i sąsiadom za wyrazy współczucia, wieńce i kwiaty oraz liczny udział w pogrzebie naszego Drogiego
śp. RUDOLFA ZOTYKI
Również dziękujemy ks. Drozdowi za przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego, delegacji Koła Kombatantów, a szczególnie p. inż. B. Firli za słowa pożegnania oraz lekarzom i pielęgniarkom szpitala hawierzowskiego za opiekę w czasie Jego pobytu w szpitalu. Zasmucona rodzina. B-080

W głębokim żalu pogrążeni podajemy wszystkim przyjaciołom i znajomym smutną wiadomość, że dnia 1. 4. 1997 w wieku 68 lat zmarła nasza Ukochana Żona i Ciocia
śp. ANNA KONESZOWA
z Suchej Górnej. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 8. 4. 1997 o godz. 15.00 z kościoła katolickiego w Suchej Górnej. Zasmucona rodzina. C 52/066

● kina

ORLOWA - Wszechświat. Klub porzuconych kobiet (5, 6, 7, godz. 17.45), Emma (5, 6, 7, godz. 20.00). **KARWINA - Reflex**: Skandalista Larry Flynt (5, 6, godz. 17.00, 20.00), Dwa oblicza miłości (7, godz. 17.00, 20.00). **Eks**: Kola (5, 6, godz. 16.30, 19.00), 101 dalmatyńczyków (7, godz. 16.30). Angielski pacjent (7, godz. 19.00). **Centrum**: 101 dalmatyńczyków (5, 6, godz. 15.30, 17.45), Angielski pacjent (5, 6, godz. 20.00), Evita (7, godz. 17.45, 20.00), Krzesiwo (6, godz. 14.00). **TRZYNIEC - Kosmos**: Do nieba (5, 6, godz. 17.30), Zakochany profesor (5, 6, godz. 20.00), Pasaż (7, godz. 17.30, 20.00). **HAWIERZÓW - Centrum**: Czarodziejska sakiewka (5, 6, godz. 15.30), Łowcy lwów (5, 6, 7, godz. 17.45, 20.00), O Marysi i Wilczym Gródku (6, godz. 14.00), O trzech rycerzach, pięknej pani i Inianej sukmanie (7, godz. 15.30), **Świt**: Wspaniałe lata na psy (5, 6, 7, godz. 17.45, 20.00), Power rengers: Film (5, 6, godz. 15.30).

● programy MOK

CZESKI CIESZYN - Muzeum Ziemi Cieszyńskiej: do 2. 5. wystawa pn. "Geologia Śląska Cieszyńskiego"; wt-pt: 9-17, so: 9.-13, nie: 13-17.

HAWIERZÓW - Muzeum Żywoczickie: do 31. 12. 1997 wystawa pt. "Armaty na przestrzeni wieków"; pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

● co, gdzie, kiedy

SYMPATYKÓW i wiernych widzów czeskocieszyńskiej kawiarni "AVION" serdecznie zapraszamy na drugi program autorski Renaty Putzlacher i Jaromira Nohavicy pt. "W kawiarni AVION, której nie ma... II aneb z Těšína vyjíždí vlaky co čtvrthodinu" w piątek 11. 4. o godz. 19.00 w klubie Teatru Cieszyńskiego. Wejściówki: 70 koron. Rezerwacja pod nr. tel. 0659/711208-9.

ZG PZKO informuje, że bilety na Festiwal Piosenki Dziecięcej (3 maja w Hawierzowie) w cenie 50 koron dla dorosłych i 25 koron dla uczniów i studentów będą w sprzedaży od 14. 4. w kasie ZG PZKO. Szkoły mogą zgłaszać swoje zapotrzebowanie do 14.4. w Sekretariacie ZG PZKO pod nr. tel. 0659/711582.

WĘDRYNIA - Klub Seniora przy MK PZKO zaprasza wszystkich swoich członków i sympatyków w poniedziałek 7. 4. o godz. 17.00 do "Czytelni" na "Wiosenne spotkanie" z prelekcją A. Kajfosza nt.: "Wiosenne prace w ogródku".

◆ MK PZKO zaprasza w dniach 12 i 13 kwietnia o godz. 17.00 do "Czytelni" na przedstawienie teatralne pt."Gwałtu, co się dzieje" w reżyserii Jerzego Ciencialy.

BOGUMIN - Klub Kobiet przy MK PZKO informuje, że najbliższe spotkanie odbędzie się wyjątkowo we wtorek 8. 4. o godz. 16.00 w Domu PZKO.

BŁĘDOWICE - Klub Seniora zaprasza na spotkanie w środę 9. 4. o godz. 17.00 do Domu PZKO. Temat: "Ogród wiosną" - prelegent Władysław Jasiok.

◆ Klub Kobiet zaprasza panie na spotkanie w środę 9. 4. o godz. 17.00 do Domu PZKO.

NIEBORY - Klub Propozycji przy MK PZKO zaprasza na spotkanie z Władysławem Martynkiem, autorem książki "Pamiętnik Sybiraka", w niedzielę 6. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W czasie spotkania będzie można kupić powyższą książkę.

MILIKÓW-CENTRUM- MK PZKO zaprasza na przedstawienie Wł. Młynka pt. "U nas dóma" w sobotę 5. 4. o godz. 17.00 do Domu PZKO. Zapraszamy do wspólnej zabawy.

UWAGA! - Zarząd Stowarzyszenia Osób Pracujących i Uczących się za Granicą informuje, iż walne zebranie członków Stowarzyszenia odbędzie się w poniedziałek 14. 4. o godz. 16.00 w klubie PZKO przy ul. Bożka w Cz. Cieszynie. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych.

CZESKI CIESZYN - Klub Propozycji MK PZKO zaprasza w czwartek 10 bm. o godz. 17.00 do salki PZKO przy ul. Bożka w Cz. Cieszynie na spotkanie z serii: "Sposób na zdrowie" (medycyna komplementarna) z red. Marią Grzegorz nt.: "Kinezjologia, co to takiego?".

Spring
ul. Rybářská, ośrodek AGRO
737 01 Český Těšín
tel.: 0602 713 942

POSZUKUJE:

- **HANDLOWCA - SPRZEDAWCĘ** wymagane prawo jazdy typu B
- **PANIE DO WYKONYWANIA KOMPOZYCJI Z SUCHYCH KWIATÓW EGZOTYCZNYCH**

Pisemne zgłoszenia z krótkim życiorysem prosimy kierować pod wyżej wymienionym adresem do 7 dni od pojawienia się ogłoszenia.

AD-039

Redakcja "Naszej Gazetki", Czeski Cieszyn, ul. Hlavni 3, nr tel. 0659/71 14 53
przyjmie od zaraz
sekretarkę
Warunek: umiejętność pracy z PC - Windows, Word, preferowane opanowanie programu Corel Draw! B-077

● kupno

KUPIĘ LALKĘ z porcelanową głową, także z innego materiału, niedźwiadki pluszowe, blaszane zabawki "MÄRKLIN" i inne, emaliowane tabliczki reklamowe i samochody zabytkowe (weterany) wyprodukowane do 1940 r. Przyjadę! Kontakt: P. Šebor, Palachova 194, 290 01 Poděbrady, tel. 0602374701. B-046

● SPORT● SPORT● SPORT● SPORT ●

DO SZCZĘŚCIA ZABRAKŁO JEDNEJ BRAMKI

Wydłużona droga do Francji

Środowe spotkanie eliminacyjne piłkarskich MŚ '98 na zmodernizowanym Stadionie Narodowym (dawniej Śląskim) w Chorzowie wywołało duże zainteresowanie. Na trybunach zasiadło 32 tysiące kibiców (komplet), zachowujących się tym razem bardzo kulturalnie - zarówno przy hymnach narodowych, jak i w czasie meczu. Polacy, chcąc zachować szansę awansu do finałów MŚ, nie mogli tego meczu przegrać. Swój cel zrealizowali, ale nie byli w pełni zadowoleni z wyniku.

■ **POLSKA - WŁOCHY 0:0.** "Biało-czerwoni" wystąpili w nast. **składzie:** Woźniak - Skrzypek, Zieliński, Wojtala, Waldoch, Citko, Świerczewski (44. Kowalczyk), Bałuszyński (66. Kałużny), Nowak (44. Sokołowski), Juskowiak, Ledwoń. **Trener A. Piechniczek** miał do dyspozycji wszystkich aktualnie najlepszych. Zaskoczeniem był brak w podstawowym składzie Kowalczyka i Jóźwiaka, jak i obecność Skrzypka, który pilnował najlepszego gracza gości Zolę; Wojtala był "cieniem" Veriego, Ledwoń cofał się za Maldinim. Polacy bardzo uważnie kryli więc rywali, często nie traktując ich zbyt łagodnie... Zaczęli bez kompleksów wobec wicemistrzów świata, nie rezygnując z akcji ofensywnych, prowadzonych głównie lewą stroną przez Bałuszyńskiego i Citkę. Groźnych akcji podbramkowych nie było jednak zbyt wiele. W bojowym meczu nieco więcej szans wypracowali Polacy, zwłaszcza w I połowie. W decydujących momentach zabrakło jednak szczęścia.

Najważniejsze minuty: 1. - po akcji Ledwonia strzał z dystansu oddał Bałuszyński, lecz bramkarz Peruzzi był na posterunku; 24. - Zola strzelił z rzutu wolnego tuż ponad poprzeczką; 30. - **wielka szansa Juskowiaka** (po strzale Nowaka), ale piłka wyszła tuż obok lewego słupka, 37. - Citko strzelił niecelnie, 41. - po sparowanym rzucie wolnym Bałuszyńskiego **kolejną wielką szansę miał Wojtala,** lecz piłka po jego dobitce z kilku metrów poszybowała nad poprzeczką; 42. - po główce Veriego bramkarz Woźniak sparował piłkę na róg.

W II połowie oba zespoły postawiły na atak, lecz akcje rozbijały się na czujnie grających obronach, zaś nieliczne strzały były niecelne, wobec czego bramkarze tylko raz byli w poważnym niebezpieczeństwie: w 65. min. strzał Ledwonia obronił Peruzzi, zaś w 67. strzał Zoli znakomicie zlikwidował Woźniak. Polski zespół dotkliwie odczuł odejście kontuzjowanego "reżysera" Nowaka (starał się "rozciągać" grę), jak i Świerczewskiego. W końcówce piłkarze zaczęli odczuwać zmęczenie nieustępliwą walką; stąd wiele podań i akcji było niedokładnych i nieskutecznych. ŻK: 1 (Ledwoń) - 4. Sędziował Kim Nielsen (Dania).

Remis z wicemistrzami świata z obiektywnego punktu widzenia jest sukcesem Polaków i nie przynosi im wstydu. Wszak **Włosi stracili w eliminacjach pierwsze 2 punkty** (niemniej remis bardziej ich usatysfakcjonował). Pomimo ambitnej, pełnej zaangażowania postawy i dobrej gry - całkowitego zadowolenia "biało-czerwoni" jednakże nie osiągnęli. Do szczęścia zabrakło jednej choćby bramki. Tak więc **droga do Francji na przyszłoroczne finały MŚ wyraźnie się wydłużyła, choć szansa nie została jeszcze stracona.** Dużo zależeć będzie od wyników rewanżów z Włochami i Anglikami.

1. Włochy	5	13	8:1
2. Anglia	4	9	7:2
3. Polska	**3**	**4**	**3:3**
4. Gruzja	2	0	0:3
5. Mołdawia	4	0	2:11

Następne mecze 30 bm.: Włochy - Polska (w Neapolu) i Anglia - Gruzja. **31 maja:** Polska - Anglia itd. **(Opr. EF)**

Kto z kim o punkty i kiedy?

☆ **LIGA PIŁKARSKA:** FC Karwina - Hradec Kr. Kolejny mecz o utrzymanie się w ekstraklasie - jutro o godz. 16.30 na Kovonie. Goście (14. miejsce) mają tylko o 2 punkty więcej od przedostatniego FCK, który będzie się musiał obejść bez zdyskwalifikowanego na 1 mecz (za 4 ŻK) R. Šuláka (kpt. drużyny Białek otrzymał za wykluczenie w Jabłonku warunkową karę zawieszenia na 1 mecz). Jesienią wygrał Hradec 3:1. **II LIGA - dziś o godz. 16.30:** WB F-M - Trzyniec (1:2), Witkowice - Hawierzów (1:0). **MSLF - dziś o 16.00:** Beneszów D. - Bogumin (0:0). **DYWIZJA - jutro o 16.00:** Olbrachcice - Mohelnica (0:2), Bystrzyca - FC KK Karwina B (3:1) itd. (f)

MISTRZOSTWA SZF - dziś o 16.00: Wędrynia - Skrzeczoń (0:2), Jaki Karwina - Mugliniów (0:4) - w Raju. **Jutro o 16:** Krawarze - Dziećmorowice (1:0), Beczwa D. - Sl. Ortowa (2:1). **IA KLASA - dziś o 16:** I. Gruszów - Pietwald (2:1), Cz. Cieszyn - Hodslawice (0:3 walk.). **Jutro o 16:** Min. Opawa - ČSAD Hawierzów (2:2), Bolatice - Żuków (1:1) itd. **IB KLASA - dziś o 16:** Oldrzychowice - L. Piotrowice (1:1), Cierlicko - Wierzniowice (1:2), Sn Hawierzów - Wojkowice (1:2) i Stonawa - Sedliszcze (1:2). **Jutro o 16:** Janowice - B. Dąbrowa (2:1), Sl. Ortowa B - Piosek (1:4), Lutynia D. - Jabłonków (1:7). (n)

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś po godz. 16: Czeladna - Szonów, Kuńczyce - Baszka B i S. Mosty - Rzepiszcze. **Jutro o 16:** Raszkowice - Nydek, Gnojnik - Wacławowice, Gródek - Starzycz i Dobracice - Niebory. **ROZGRYWKI POWIATOWE - dziś o 16:** Łuczina - B. Mosty i Toszanowice - Smiłowice. **Jutro o 16:** Domasłowice - Rzepiszcze B, Noszowice - Palkowice, Przno - Gniebowice, Milków - Lhotka (na żużlowym boisku H. Trzyniec przy ul. Leśnej) i Bukowiec - Kozłowice B. (j)

▲ **NAGRODY 14. SPORTKI:** I - 861 966 Kč (1), II - nie ma nagród, III - 9048 Kč (35), IV - 303 Kč (2086), V - 43 Kč (31 542). **II LOSOWANIE:** III - 19 793 Kč (16), IV - 554 Kč (1143), V - 65 Kč (20 854). **SZANSA:** II - 100 000 Kč (1), III - 10 000 Kč (7), IV - 1000 Kč (41), V - 100 Kč (672).

● SPORT POLSKI

❒ **HOLANDIA - POLSKA 25:32 (12:18).** Spotkanie preeliminacyjnej grupy "D" mistrzostw Europy w piłce ręcznej mężczyzn. Najwięcej bramek dla zwycięzców: Piotr Przybecki i Jacek Będzikowski - po 7. Rewanż dziś w Polsce, jednakże "biało-czerwoni" bez względu na wynik tego meczu zapewnili już sobie udział we właściwych eliminacjach ME.

❒ **W RAMACH PRZYGOTOWAŃ do hokejowych MŚ grupy "B"** (12-20 bm. w Katowicach i Sosnowcu) kadra Polski pokonała w Nowym Targu reprezentację Łotwy (bez zawodników grających za granicą) 9:0 (najwięcej bramek - Podlipni i Łyszczarczyk po 2) oraz 8:0 (3:0, 2:0, 3:0). Hajnos 3, Wieloch, Łyszczarczyk, Steblecki, Kostowski i Tkacz po 1.

❒ **MISTRZOSTWA EUROPY juniorek w 5-boju nowoczesnym** rozegrano w Szekesfehervar na Węgrzech: 1. Rosja, 2. Polska (Paulina Boenisz, Aleksandra Saraceń i Magdalena Sędziak). **Indywidualnie:** 1. Zsuzsa Vörös (Węgry)... 5. P. Boenisz (Polska).

❒ **REGATY ŻEGLARSKIE w klasie "Optimist"** rozegrano u wybrzeży Amsterdamu: 1. Sirea Sundby (Nor.) - mistrzyni Europy, 2. Katarzyna Brzóska (Polska) itd. Rywalizowało 50 zawodniczek. **(Opr. ef)**

Nasza oferta

❍ **TENIS STOŁOWY. EKSTRALIGA mężczyzn:** B. Hawierzów - MH Ostrawa (dziś o godz. 14). **I LIGA m.: B. Hawierzów B** - Olimp Praga (dziś o 17) i FS Praga B (jutro o 8). **II LIGA m.: HO Bogumin** - Prościejów (dziś o 10.30) i Nerzedin (jutro o 10.30) - o awans do I ligi; **Trzyniec** rozegra ostatnie mecze we Wracimowie (dziś o 15) i Nowej Wsi (jutro o 10.30). -n-

❍ **PIŁKA RĘCZNA: Zubrzi - Karwina** Pierwsze finałowe mecze o tytuł mistrza RC - dziś o 16.30 i jutro o 10.30. (n)

❍ **ZAPAŚY. Rewanżowe spotkania I ligi** z B. Ostrawa i Witkowicami rozegra drużyna Trzyńca dziś od godz. 10 w Sokolowni Čapka w Ostrawie. (an)

❍ **KOSZYKÓWKA.** Kolejne bardzo ważne mecze turnieju kwalifikacyjnego pań o awans do I ligi rozegra drużyna **Slavii Hawierzów** w swej hali dziś o godz. 17 ze **Spartą Praga** i jutro o 10 z **GM Pilzno.** -na-

❍ **BIEGI ULICZNE o Puchar Starosty Gródku** we wszystkich kategoriach - dziś od godz. 9 obok domu PZKO. (f)

Co słychać w regionie śląskim?

● **B. HAWIERZÓW - ST WITKOWICE 6:8.** W ekstraligowym spotkaniu, rozegranym awansem już w czwartek, nie mieli tenisiści stołowi Banika szczęścia. Prowadzili już bowiem 6:4 i mogli co najmniej zremisować. O ich porażce zadecydował teoretycznie czwarty gracz Witkowic - Hasil, który najpierw odparł piłki meczowe w pojedynku z Havranem, a następnie pokonał również Hoferika. Punkty: Kadlček i Hoferik po 2,5, Kvapil 1 - Mrkvička 3,5, Dvořáček 2,5 i Hasil 2. (JH)

● **NA NIEDAWNYCH mistrzostwach RC w biegach narciarskich** na Miseczkach zajęła zawodniczka z Łomnej D. - Leona Jachnicka, reprezentująca barwy VŠB-TU Ostrawa 13. miejsce w sprincie kobiet techniką dowolną i 14. na dystansie 20 km. Wraz z Pawełką Kantor była ona członkinią drużyny, która wywalczyła w I lidze bardzo dobre 3. miejsce przed takimi zespołami, jak: K. Wrchlabi, N. Miasto na Mor., Uniw. Brno, SKI Jilemnice itd.

● **CIESZYŃSKI RODAK Tomasz Mendrek,** występujący w barwach I-ligowej Koprzywnicy, potwierdził na niedawnych mistrzostwach RC w Pradze, iż jest najlepszym badmintonistą wszechczasów w RC. Wygrał on bezapelacyjnie grę pojedynczą, pokonując w finale Vondrę (Astra Praga), jak i grę podwójną (wraz z Bášą - Spoje Praga), zaś w grze mieszanej (z Lacinową z Pragi) zdobył srebro. - **Orłowianka Regina Raśkówna,** reprezentująca również barwy Koprzywnicy, zdobyła brązowe medale w singlu (w pojedynku o finał uległa późniejszej mistrzyni Koudelkowej) i w deblu (wraz z Z. Kovářową z Koprzywnicy). (am)

● **ZAKOŃCZYŁ SIĘ najstarszy turniej szachowy w RC - 39. mistrzostwa Cz. Cieszyna:** 1. Malyrz (Sj Cz. Cieszyn) 9 pkt., 2. Remeš (S. Skalica koło F-M) 8,5, 3. Makovička (HT Trzyniec) 7,5, 4. Blaszczok (Cieszyn - RP) 7, 5. Bembenek (Slavia Hawierzów) 5 pkt. itd. **Grupa "B":** 1. Turoň (Bystrzyca), 2. Czubok (Wędrynia), 3. Kopeć (Sj Cz. Cieszyn). -am-

● **SEKCJA KOLARSKA Banika 1 Maja Karwina** urządzi w środę 9. 4. w Starym Mieście pierwszy wyścig 40. edycji współzawodnictwa o puchar szosowców pow. karwińskiego (OPS). Start - kryterium na trasie 1000 m - o godz. 16.30 na rynku O. Foltyna. Kwadrant wcześniej odbędzie się tam werbunkowy wyścig dzieci od lat 10 do 15. (wp)

GŁOS LUDU ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie "Olza", ul. Hlavni 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji "Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze "Contact" przy ul. Hlavni 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje PNS ◆ Skład komputerowy "Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo skonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 5 KWIETNIA

■ NOVA:

7.30 "Przygody Misia Jogi" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya
8.45 "Tancerka" (film czeski)
10.25 "Przypadki Cosbyiego" (serial, 1/13)
11.15 "Słoneczny patrol III" (serial)
12.00 Dowcipie do dyrektora
12.30 "Uwaga, niedźwiedź polarny" (film dok.)
13.25 Power Play (kanad.-amerykańska NHL)
14.15 Twierdza Boyard
15.35 "Baby boom" (komedia USA)
17.30 "Dynastia" (serial)
18.25 "Stefania" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Gospoda" (serial)
20.30 "Raport Pelikana" (thriller USA)
22.55 Właśnie dziś
23.00 "Mężczyzna z piętnem śmierci" (film USA)
0.35 "Zależność" (francuski film erot.).

■ TC 1:

7.30 "21"
8.00 Teleporanek (dla dzieci)
8.05 Wiadomostki ze świata
8.15 Rekordy i ciekawostki
8.25 Labirynt (teleturniej)
8.45 Pomagajmy sobie
8.55 Niechaj świat zawsze mi
9.05 Wizytówka (publicyst.)
9.30 Meduza (tygodnik muzyczny)
10.00 "Krzaczek w nocnej koszuli" (serial, 1/6)
10.45 Nowe książki
11.00 Wiadomości
11.05 Kawiarnia "Na Porębie"
11.50 Orkiestry Dęte
12.30 Magazyn rolniczy
12.50 O zdrowiu (magazyn)
13.05 Poradnik obywatelski
13.25 Auto-moto rewia
13.55 Geniusze, pomyleńcy, bawidułkowie
14.10 Animals
14.25 Przegląd dobrego nastroju (pr. rozrywk.)
15.35 Proszę wejść (magazyn)
16.00 "Nasza jedenastka" (komedia czeska)
17.30 Kronika czeska
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
18.25 Uśmiechy Václava Lohniskiego
19.05 Szczęśliwych dziesięć
19.10 Wieczorynka
19.20 Wieczorem na ekranie
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Televarietés (pr. rozrywk.)
21.10 Wiadomości
21.20 Film na życzenie: "Ogień" (film USA), "Tysiąc miliardów dolarów" (film franc.), "Powrót mężczyzny zwanego Koniem" (western USA)
23.25 "Nocna linia telefoniczna" (serial)
0.15 "Dodatkowy zakładnik" (film franc.)
1.35 Spotkali się...(pr. muz.)
2.35 TV Shop.

■ TC 2:

7.15 Report, 8.00 TV Edukacyjna, 9.50 "Jesienna droga Dietricha Fischera-Dieskaua" (film dok.), 10.50 Videofashion, 11.15 "Mamusie i niemowlęta" (dok.), 11.50 Ego, 12.10 "Więzy rodzinne" (serial), 12.35 "Ganesh" (film kanad.), 14.20 OK pop, 14.40 Wzdłuż i wszerz..., 15.10 "Przyjaciele" (serial), 15.35 "Historia koszykówki" (serial dok.), 16.25 Wielka narodowa steeplechase, 17.05 Studio reporterów, 17.30 "Powrót do morza" (serial), 18.00 "Tajemnica Sylwestra i Twityego" (serial), 18.20 Studio Ozza, 19.10 To najlepsze z klasyki, 19.30 "Malarz Jan Bauch" (dok.), 20.00 G. Gershwin "Porgy i Bess" (opera), 23.55 Prologi, 0.05 "Ciemna noc" (film hiszp.), 1.35 Wiadomości TVS.

■ PRIMA:

7.30 Dobry wieczór, 8.00 "Nowe szaty cesarza" (bajka anim.), 8.25 "Świat fantazji" (filmy anim.), 9.15 "Mały nawigator" (film USA), 10.45 "Hercules Poirot" (serial), 11.35 "Emilia" (serial), 12.25 Tydzień w regionie, 12.55 Świat motoryzacji, 13.15 Sport koktajl, 13.45 E. Daniely (moda), 14.00 "Bicie serca" (film USA), 15.30 Propozycje Primy, 15.45 "Tom i Jerry" (serial), 16.00 Walt Disney przedstawia, 16.05 "Zamiana" (kom. USA), 17.35 "Zimny mdyk" (film anim.), 17.45 "Superboy" (serial), 18.10 "Młoda, piękna, z dzieckiem" (serial), 18.35 O zwierzętach z K. Černochem, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 "Miasteczko Evening Shade" (serial), 19.45 Propozycje Primy, 20.00 "Sledge Hammer, policjant z o. o." (serial), 20.30 "Inspektor Schimanski" (serial), 22.00 Wiadomości, 22.05 "Terminator" (film USA), 23.50 "Z rozkazu króla" (film franc.), 0.45 Dołączje gwiazd (mag.).

NIEDZIELA 6 KWIETNIA

■ NOVA:

7.30 "Pręgek marynarz" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya
8.50 "Przygody Czarnego Księcia II" (serial)
9.15 "Zorro II" (serial)
9.40 "Pod afrykańskim niebem" (serial)
10.10 As (lista przebojów)
11.10 "Melrose Place III" (serial)
12.00 "Żmija" (serial)
13.00 7 czyli Siedem dni
14.00 "Milionowy bankiet" (film bryt.)
15.35 "ZZ Top" w Pradze
16.00 "Kierunek południe" (film kanad.)
17.35 "Słoneczny patrol VI" (serial)
18.30 "Beverly Hills 90210" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Wracaj do grobu" (komedia czeska)
21.40 Właśnie dziś
21.45 Magazyn piłkarski
22.00 "Sprawa udmierzającej lekcji" (serial)
23.40 "Mecz honoru" (thriller USA).

■ TC 1:

7.30 Sezamie, otwórz się (dla dzieci)
8.00 "Juhele" niedziela (dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiektyw
10.30 "Słowacko się nie procesuje" (serial)
11.10 Potomkowie sławnych
11.40 Nad listami telewidzów
11.50 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debata
13.00 Kalendarium
13.10 Wszystko o domu i ogrodzie
13.45 Z wizytą w ZOO
13.55 "O mądrym szachu" (bajka)
14.45 Śpiewnik domowy
14.50 Magazyn chrześcijański
15.30 "Ogień Gabriela" (serial)
16.20 "Odyseja Cousteau" (film dok.)
17.05 "Dziesięć wieków architektury" (serial dok.)
17.20 Piramida (teleturniej)
17.50 Słowo świąteczne
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Antena
18.35 "Krok w krok" (serial)
19.00 Wieczorem na ekranie
19.05 Szczęśliwych dziesięć
19.10 Wieczorynka
19.20 Sportka
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 O skarb Agnieszki Czeskiej (teleturniej)
20.45 "Salon Elizabeth III" (serial)
21.40 "Jak się żyje z HIV/AIDS" (dok.)
21.55 Wiadomości
22.05 Niedziela sportowa
22.10 Magazyn piłkarski
22.50 Hokejowy weekend
23.05 "Chaos" (komedia franc.)
0.45 "60"
1.45 TV Shop.

■ TC 2:

7.00 Euronews, 8.00 Uniwersytet TV, 8.50 "Ukryte w depozycie" (dok.), 9.00 Niedzielny poranek, 9.55 Lapidarium, 10.10 To najlepsze z klasyki, 10.30 Spotkanie z J. Burianem, 11.00 Respektowanie, 12.00 Klub Muzyczny, 12.30 Świat Janiny Fałkowskiej (portret), 12.45 "Droga do sąsiadów" (dok.), 13.15 Z politykami nie tańczę (pr. rozrywk.), 14.15 A. Dvořák "Dimitrij" (opera), 16.00 Gomba handicap (wyścigi konne), 17.00 "Mały sport, także sport" (dok.), 17.10 "Wióczęga Archimedes" (film franc.), 18.30 Leonard Bernstein o muzyce, 19.25 TC w przyszłym tygodniu, 19.30 "Tylko kiedy się śmieję" (serial), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 Filmopolis, 21.00 "21", 21.30 "Dziesięć wieków architektury" (dok.), 21.45 Chico Hamilton (portret jazzmana), 22.45 "Taniec i Bob Dylan" (dok.), 23.10 Kawiarnia "Na Porębie", 23.55 Romale (mag.), 0.15 Debata, 1.15 "21".

■ PRIMA:

7.30 Sport koktajl, 8.00 "Złota gęś" (bajka anim.), 8.25 "Tom i Jerry" (serial), 8.40 Uroczystość urodzinowa Mickie'go" (film anim.), 8.50 "Dziewczęta o warunkach" (kom. USA), 10.20 "Dżdżnica" (film anim.), 10.30 "Strabicy wszechświata" (serial), 10.50 "Kaskaderzy" (serial dok.), 11.35 Świat '97, 11.50 "Planeta życia" (serial dok.), 12.45 "Czas nadziei" (film USA), 14.15 "Narciarstwo w Colorado" (dok.), 15.20 "Robin Hood" (film USA), 17.00 "Królestwo dziczy" (serial dok.), 17.25 "Siła rodu" (serial), 18.15 10 x odpowiedz (teleturniej), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.20 Piwnicowa jedenastka (pr. pik.), 20.00 "Na stronie tytułowej" (kom. USA), 21.40 Wiadomości, 21.45 "Dźwiękowca (USA), 21.40 Wiadomości, 21.45 "Dźwiękowca III" (serial), 22.50 Żyto (show H. Pawłowskiej), 23.10 "Czarne wspomnienia" (film USA).

PONIEDZIAŁEK 7 KWIETNIA

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą
8.30 "Książę Valiant" (serial anim.)
9.00 "Nowakowe" (serial)
9.25 Karuzela (teleturniej)
9.55 Zaryzykuj (teleturniej)
10.25 "Step" (film USA)
12.20 "Mój ostatni sen będzie należał do was" (serial, 1/6)
13.20 "Tak płynie czas" (serial)
14.05 "Helena i jej chłopcy" (serial)
14.35 "Druga szansa" (serial)
15.25 As (lista przebojów)
16.35 "Beverly Hills 90210 I" (serial)
17.25 Magazyn piłkarski
18.15 Zaryzykuj (teleturniej)
18.45 Karuzela (teleturniej)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Dwaj supermoce" (komedia niemiecka)
21.30 Właśnie dziś
21.35 Obywatelskie judo
22.00 "W świetle księżyca II" (serial)
22.55 "Zonata z zobowiązaniami" (serial)
23.20 "Diagnoza: Morderstwo" (serial)
0.05 Dowcipie do dyrektora
0.30 "Dolina lalek" (serial).

■ TC 1:

6.00 Studio 6
8.30 "21"
9.00 Wiadomości
9.05 Sezamie, otwórz się
9.35 "Tajemnica Sylwestra i Twityego" (serial)
9.55 "105% alibi" (film czeski)
11.25 Antena
12.00 Wiadomości
12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
12.25 Uśmiechy Václava Lohniskiego
13.05 Kalendarium
13.15 Obiektyw
13.45 Nad listami telewidzów
13.50 Popołudnie dla wszystkich
14.25 O zdrowiu (magazyn)
14.40 Magazyn rolniczy
15.00 Proszę wejść (magazyn)
15.35 Piramida (teleturniej)
16.00 Wiadomości
16.05 Studio Ozza
16.55 Klocki (mag.)
17.05 Piątka (dla dzieci)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.15 Magazyn policyjny
18.35 "Silvanowie" (serial)
19.05 Szczęśliwych dziesięć
19.10 Wieczorynka
19.20 Wieczorem na ekranie
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.55 Bramki, punkty, sekundy
20.00 "Dziki kraj" (serial)
21.00 "Tajemnice świata" (serial dok.)
21.30 Do oporu (publicyst.)
22.10 Wiadomości
22.20 "Wielkie kaskaderskie wyczyny" (serial dok.)
23.10 Auto-moto rewia
23.40 Leonard Bernstein o muzyce
0.35 "Noc w ogniu" (film niemiecki).

■ TC 2:

7.45 Aktualności TVS, 8.00 Euronews, 9.00 TV Edukacyjna, 9.30 Studio 6, 12.00 "Spec w banków" (kom. USA), 13.20 Czeska Gramy '96, 13.40 "Mężczyzna dziczy" (serial dok.), 14.30 "Encyklopedia psów" (serial dok.), 15.10 Auto-moto rewia, 15.40 Europa dziś, 16.10 "Skarby świata" (serial dok.), 16.25 Romale (mag.), 16.45 Buly (mag.), 19.50 CD Classic (nowości muz. poważnej), 20.00 Ciao, Federico! (portret reżysera), 21.00 "21", 21.30 "Nocna Cabiria" (film włoski), 23.15 To najlepsze z klasyki, 23.35 Prologi, 0.35 "Dziewiąta kompania" (kom. szwedzka), 2.20 "21".

■ PRIMA:

7.00 "Dżentelmeni i panienki" (serial anim.), 7.05 "Przygody jeża Sonika" (serial anim.), 7.30 Tydzień w regionie, 8.00 "Mistrzowie" (serial), 8.25 Telezakupy, 8.35 Akta '97, 8.50 Propozycje Primy, 9.05 10 x odpowiedz (teleturniej), 9.45 Magazyn dla pań, 11.00 "Milagro" (serial), 11.45 "Królestwo dziczy" (serial dok.), 12.15 "Świat fantazji" (filmy anim.), 13.00 "Kamień marzeń" (serial), 13.25 "Huckleberry Finn" (serial anim.), 13.50 S.O.S., 16.35 Temo, 16.45 "Kapela Cattwalk" (serial), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Akta '97, 19.30 "Mistrzowie" (serial), 20.00 O zakładzie (pr. rozrywk.), 20.40 "Duża czerwona jedynka" (film USA), 22.30 Wiadomości, 22.35 "Inspektor Regan" (serial), 23.25 "Planeta życia" (serial dok.).

● POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 5 KWIETNIA

■ PROGRAM 1:

7.00 Eko echo
7.15 "Z Polski" (reportaż)
7.30 Wszystko o działce i ogrodzie
8.00 Agrolinia
8.30 Wiadomości
8.40 Dzieło-arcydzieło
8.55 Kuchnia wschodu: Sos miętowy Sindbada Żeglarza
8.55 Dzieło-arcydzieło
9.05 Ziarno (program red. katolickiej)
9.35 5 - 10 - 15 (dla dzieci i młodzieży)
10.20 Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato
10.30 Z tolmierskiego plecaka
10.55 Morze
11.20 Kwadrans na kawę
11.40 Test (magazyn konsumenta)
12.00 Wiadomości
12.10 "Australia Bena Croppa" (serial dok.)
12.55 Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato
13.00 Walt Disney przedstawia
14.20 Jajko Kolumba: Gene młodości
14.40 Świejskie klimaty
15.00 "Oskary '97" (reportaż)
15.30 Liga Mistrzów (pr. promocyjny)
16.05 "Bill Cosby show" (serial)
16.35 Na przełomie
17.00 Teleexpress
17.20 Od przedszkola do Opola
18.10 "Kiem" (serial)
19.00 Wieczorynka (filmy anim.)
19.25 Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato
19.30 Wiadomości
20.00 "Amelia Earhart: Ostatni lot" (film USA)
21.35 Fryderyk '96: Gala (1)
22.40 Sportowa sobota
23.00 Fryderyk '96: Gala (2)
0.20 "Desperacki pokój" (thriller USA)
1.45 "Kurczak w dynamicie" (film USA).

■ PROGRAM 2:

7.00 Panorama
7.10 Folkowe nuty
7.30 Tacy sami
7.55 Spotkanie z Hanną Barbarą
8.30 Programy lokalne
9.30 Niezbędnik Dwójki
9.35 Gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje (5)
10.00 Małe ojczyzny: To są nasze Kresy
10.30 "Tajna misja" (serial)
11.00 Kręcioła (pr. Jerzego Owsiaka)
11.30 "Niebieskawa salamandra" (serial dok.)
12.00 "Jan Serce" (serial)
12.55 Niezbędnik Dwójki
13.00 "Sopockie lata" (film dok.)
13.25 W 60. rocznicę śmierci K. Szymanowskiego
14.25 "Lenica" (film dok.)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 "Nie ma mitu bez winy" (serial)
16.00 Wielka gra (teleturniej)
17.00 "Zagubiony w czasie" (serial)
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Va banque (teleturniej)
19.05 Wydarzenie tygodnia
19.35 Szalone liczby (dla dzieci i młodzieży)
20.00 Studio sport
20.50 Słowo na niedzielę
21.00 Panorama
21.25 Niezbędnik Dwójki
21.30 Na froncie (pr. satyryczny)
22.00 "Immunitet dyplomatyczny" (film kanad.)
23.35 "Graffiti" (film dok.)
24.00 Panorama
0.10 Optimus sport telegram
0.15 "Liroy" (pr. muzyczny).

■ TELE 3:

6.00 "W ZOO" (serial), 6.30 "Człowiek z gór" (serial), 7.00 "Srebrny koń" (serial), 7.40 "Najmłodsze" (serial), 8.55 Osobliwości, 9.10 Program dnia, 9.15 Sobota z TV Katowice, 11.00 "Pod słońcem Afryki" (serial dok.), 11.30 W cztery świata strony, 12.00 Aktualności, 12.05 Maximum Rock'n'roll, 12.30 Lala, czyli liga lowalna (teleturniej), 13.30 Gol, 13.45 Bliżej Tritki, 14.00 "A w sercu ciągle maj" (serial), 14.50 Program dnia, 15.00 Aktualności, 15.10 "Animaniacy" (serial), 15.30 "Gucio i Cezar" (serial anim.), 15.40 Mistrzowie iluzji (serial rozrywk.), 16.30 Ale kino, 17.00 Program dnia, 17.10 Obok nas (pr. satyr.), 17.30 El TV Muzyk, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Rodzinna karuzela" (serial), 19.05 Gramofon (pr. muz.), 19.15 Muzy, 19.30 "Niezwykłe miejsca" (serial dok.), 20.00 "Rap Day '97" (cz. 2 widowiska), 22.00 Aktualności, 22.05 Program na niedzielę, 22.10 Sport, 23.00 "Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy" (serial), 24.00 Noc z TV Katowice, 2.00 "Ellington" (serial), 3.00 "Serceowe podboje" (serial), 3.30 "Końcowa rozgrywka" (thriller USA), 5.00 "Niegrzeczni panowie" (serial), 5.30 Country Bar.

■ POLSAT:

6.30 Disco Relax, 7.30 W drodze (mag. relig.), 8.00 "Strażnik Teksasu" (serial), 9.00 Encyklopedia słów wielkich i małych (dla dzieci), 9.30 "Candy-Candy" (serial anim.), 10.00 "Rajska plaża" (serial), 11.00 "Amerykański kadryl" (film USA), 13.15 Egzamin dojrzałości (pr. rozrywk.), 14.30 Oskar, 15.00 Ręce, które leczą, 15.30 Oto Polska, 16.00 Informacje, 16.15 Teleturniej, 16.45 "Powrót do Edenu" (serial), 17.45 "Starski i Hutch" (serial), 18.45 Informacje, 19.00 Disco Polo Live, 19.50 Losowania Lotto, 19.55 "Grom w raju" (serial), 20.55 "Cobra" (serial), 22.20 "Był sobie lajdak" (film USA), 0.15 "Ned i Stacey" (serial), 0.45 Playboy, 1.45 "Kanały złota" (film ang.), 3.30 Muzyka na bis.

NIEDZIELA 6 KWIETNIA

■ PROGRAM 1:

7.00 Rolnictwo na świecie: Norwegia (2)
7.15 Notowania
7.45 Dom
8.05 Poranek filmowy
8.35 "Kokosowy gwiżdżeń" (film filipiński)
8.40 Teleranek
9.05 "Droga do Avorlea" (serial)
10.00 "Na przepustce" (film USA)
11.40 Spotkanie z Janem Pawłem II
12.00 Anioł Pański (modlitwa Ojca Świętego)
12.20 Rozmowy na koniec wieku: Paweł Hertz
13.00 Wiadomości
13.10 Tydzień
13.40 "Życie obok tygrysów" (film dok., 1/2)
14.15 "Waszyngton za zamkniętymi drzwiami" (serial)
15.10 Diament sceny operowej: Margot Fontayn
15.35 "Hamburgery przy Floriańskiej" (rep.)
15.50 Konkurs abonentów
16.35 Z kamerą wśród zwierząt
17.00 Teleexpress
17.25 Śniadhu warte
17.50 Dziennik Telewizyjny (pr. satyryczny)
18.10 "Doktor Quinn" (serial)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 "Savannah" (serial)
20.55 Decyzja należy do ciebie
21.30 Sportowa niedziela
22.15 "Ślad po mezuzie" (reportaż)
22.45 Szymborska pisze do Kuronia
23.20 "Zaskakująca prawda" (dramat USA)
0.45 Euro-pop-meeting

■ PROGRAM 2:

7.00 Echa tygodnia (dla niesłyszących)
7.30 "Savannah" (serial)
8.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
8.25 Niezbędnik Dwójki
8.30 Programy lokalne
9.30 "Ziemia królewskich puszcz" (film dok.)
10.00 Ojczyzna polszczyzna
10.15 Wojciech Młynski "Ludzie ognia" (teatr, 1)
11.00 "Sztuka walki" (film dok.)
12.00 "Z cesarsko-królewskich czasów opowiadań kilka" (film czeski)
13.20 "Pielgrzym" (film dok.)
14.40 30 toni (lista przebojów)
15.10 Familiada (teleturniej)
15.45 Ulica Sezamkowa (polska wersja)
16.15 Tramwaj w konfiturach: Wiosna - lato
17.00 "Beverly Hills 90210" (serial)
17.45 Halo Dwójka
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Va banque (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Dlaczego to my?
20.00 Linia specjalna: Dariusz Wójcik
21.00 Panorama
21.30 Niezbędnik Dwójki
21.40 "Pokuszenie" (film polski)
22.20 Sokiany klosz (pr. poetycki)
24.00 Panorama
0.10 Optimus sport telegram
0.15 Gwiazdy światowego jazzu

■ TELE 3:

6.00 "W ZOO" (serial), 6.30 "Cztery muzykanci z Bremy" (serial), 7.00 "Bajkowe trojaczki" (serial), 7.30 "Trzoskowe misie" (serial), 8.00 "Dinusie" (serial anim.), 8.30 "Przygody Speeda Blyskawicy" (serial), 9.00 Z życia Archidecezji, 9.30 "Miasta świata" (serial dok.), 10.00 Klub Globtrotera, 10.40 Koszałek Opałek, 11.00 "Viva il canto" (koncert galowy), 12.00 Aktualności, 12.05 Sport, 13.00 "Świat bez tajemnic" (serial), 13.30 Przeboje 40-lecia, 14.00 Telefonada, 14.55 Program dnia, 15.00 Aktualności, 15.05 Świąteczne studio, 15.10 "Czarnoksiężnik z krainy Oz" (serial anim.), 15.30 "Dzika Ameryka - Wschód" (serial przyrod.), 16.30 Kinoman (teleturniej), 17.00 Program dnia, 17.10 Gość Teletrojki, 17.20 Studio Gol, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Ed, koń, który mówi" (serial), 19.00 "Ostatni dzień Abdela Nassery" (serial dok.), 19.15 El TV Muzyk, 19.30 "Świat ogrodów" (serial dok.), 20.00 "Porządne panienki nie wybuchają" (komedia USA), 21.20 Mity medycyny (mag.), 21.50 Program na poniedziałek, 22.00 Aktualności, 22.05 Sport, 23.00 "Wiosenne wody" (film polski), 0.30 Cyrk gwiazd (pr. estrad.), 1.15 "Śnieżna rzeka" (serial), 2.00 "Czarna kobra" (film włoski), 3.30 "Nigdy nie mów - umiem" (film USA), 5.00 "Kierunek" (serial).

■ POLSAT:

6.30 Disco Polo Live, 7.30 Jesteśmy (mag. relig.), 8.00 4 x 4 (mag.), 8.30 Multimedialny odlot (mag.), 9.00 Klip klaps (lista przebojów), 9.30 "Jogi w kosmosie" (serial anim.), 10.00 Disco Relax, 11.00 "Pomoc domowa" (serial), 11.30 "Łowca przygód" (serial), 12.30 "Spada na Darawan" (film USA), 14.15 "Potężna dżungla" (serial), 14.45 Klub satyryków, 15.00 "Benny Hill" (serial), 15.30 Dyżurny satyryk kraju, 16.00 Informacje, 16.15 "Karolina w mieście" (serial), 16.45 "Doktor Detroit" (film USA), 18.20 Reportaż, 18.45 Informacje, 19.00 "Telewizor" (serial), 19.55 "Herkules" (serial), 20.55 "Ślizgiczka" (film USA), 22.55 Na każdy dźwięk, 23.55 Magazyn sportowy, 0.55 Muzyka na bis.

PONIEDZIAŁEK 7 KWIETNIA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.00 "Murphy Brown" (serial)
8.30 Wiadomości
8.40 Gimnastyka dla przedszkolaków
8.45 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.00 Sobotka na sobotkę (dla dzieci)
9.25 Domowe przedszkole
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Doktor Quinn" (serial)
10.50 Pirsci (teleturniej)
11.10 Zrób to tak, jak my: Pokrowiec na krzesło
11.25 Bez przetaczania (magazyn filmowy)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (magazyn rolniczy)
12.20 Magazyn Notowań: Od jajka do udka
12.50 Przemik domowy
13.10 Miniatury: Polska grafika lat 90.
13.15 Tajemnica wszechświata
13.20 Siła tradycji (gawędy)
13.30 Historie III: Zapomniani Mistrzowie
13.50 Historia niechcianych pomników (6)
14.15 Byłem żołnierzem Wehrmachtu
14.30 Czy wiesz, że...(rozwiązanie zagadki)
14.35 Tajemnica Gór Sowich (2)
14.50 Nie problem! (język angielski)
15.00 Wiadomości
15.10 Żyć skutecznie!
15.15 Program dnia
15.25 "Szkoła złamanych serc" (serial)
15.50 Fronda
16.15 Szatna (dla dzieci)
16.40 Tydzień prezydenta
17.00 Teleexpress
17.25 "Moda na sukces" (serial)
17.50 Pocztówka z Krainy Łagodności (4)
18.10 Forum (pr. publicystyczny)
19.00 Wieczorynka (filmy przyrodnicze)
19.30 Wiadomości
20.10 Feliks Falk "Koncert" (teatr)
21.05 Zmiana władzy (pr. publicystyczny)
21.40 Mamo do Mateny, Mateno do Manna
22.30 W centrum uwagi
23.00 Zawsze po 21
23.30 "Krzyk wolności" (film angielski)
0.45 Wiadomości
0.50 Dzieje kultury polskiej

■ PROGRAM 2:

6.45 Kurs języka angielskiego
7.00 Panorama
7.20 Optimus Sport telegram
7.25 7 dni świat
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Program lokalny
8.30 "Rodzina menażerie" (serial)
8.55 Niezbędnik Dwójki
9.00 Świat kobiet (magazyn)
9.30 "Cuda pogody" (serial dok.)
10.00 Krzyżówka 13-latków
10.25 Familiada (teleturniej)
10.50 Sportowe hobby
11.10 "Świat doktora Feuersteina" (film dok.)
12.10 Maraton Kazikodzi
12.00 Panorama
13.20 Niezbędnik Dwójki
13.25 "Zaloka Marlinów" (serial)
14.10 Muzyczne nowości Dwójki
14.25 30 toni (lista przebojów)
14.50 Powtórne
15.00 "Spider-man, człowiek pająk" (serial anim.)
15.25 Akademia zdrowia Dwójki
15.35 Nie tylko w koszarach
16.00 Panorama
16.10 Studio sport: Koszykówka zawodowa NBA
17.00 Paragraf Dwójki
17.30 Program lokalny
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny (teleturniej)
19.05 W cieniu Kremla: Koleżne łamigłówki
19.35 Krzyżówka 13-latków
20.00 "Z archiwum X" (serial)
20.50 Podatki od 21 do 45%
21.00 Panorama
21.30 Niezbędnik Dwójki
21.35 Optimus sport telegram
21.45 Auto (magazyn motoryzacyjny)
22.10 "M.A.S.H" (serial)
22.35 Magazyn teatralny
23.05 "Odwet Saddama" (film dok.)
23.50 Lęki, obawy, nadzieje (5)
24.00 Panorama
0.10 Orkiestra Kameralna "AMADEUS" (f).

■ TELE 3:

6.00 "Czarnoksiężnik z krainy Oz" (serial anim.), 6.30 "Życie zwierząt" (serial), 7.00 Ale kino, 7.30 Mężowie w kuchni, 7.45 Koszałek Opałek, 8.00 Maximum Rock'n'roll, 8.40 Rock kwadrans, 9.00 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.05 "Namiętność" (telenowela), 11.40 Dziś w Teletrojce, 12.00 Aktualności, 12.05 "Porządne panienki nie wybuchają" (kom. USA), 13.25 "Świat ogrodów" (serial dok.), 14.05 Mity medycyny, 14.20 Kleks, 14.50 Program dnia, 15.00 Aktualności, 15.10 "Zuba i jej przyjaciele" (serial), 15.35 "Morskie wyzwania" (serial dok.), 16.00 "Podróż Jennifer" (serial), 16.30 Dziś w Teletrojce, 16.45 Rozmowa tygodnia, 17.00 Program dnia, 17.10 Sport, 17.30 Dziś w Teletrojce, 17.50 Portrety miast, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Maria Celeste" (serial), 19.15 Dzień w regionie, 19.30 "Wielkie przygody XX wieku" (serial dok.), 20.00 "Przyjaciele Carnaveral" (serial), 20.45 "Przełomowe 2000" (pr. popul.-nauk.), 21.30 "Wielki maszyn" (serial dok.), 21.50 Program na wtorek, 22.00 Aktualności, 22.15 "Namiętność" (telenowela), 22.45 Przegląd wydarzeń tygodnia, 23.00 Bezpieczne miasto, 23.30 Polskie spotkania, 24.00 Z życia Archidecezji, 0.30 Obserwatorium, 2.00 TV Polonia, 5.00 "Bezpieczna" (serial), 5.45 Muzyczne pomoce.

■ POLSAT:

6.00 Muzyka na dzień dobry, 7.00 Poranek z Polsatem, 7.45 Drzewko szczęścia, 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polityczne graffiti, 8.10 "Czarodziejka z Księżyca" (serial anim.), 8.30 "MacGyver" (serial), 9.30 "Zar młodości" (serial), 10.30 "Powrót do Edenu" (serial), 11.30 Magazyn, 12.00 HALOGRAMY, 12.20 Ke'ne Yet, 12.30 "Kojak" (serial), 13.30 Disco Polo Live, 14.30 Trzy kwadranty, 14.55 Twój lekarz, 15.25 "Czarodziejka z Księżyca" (serial anim.), 15.50 Bractwo Białego Orła, 16.00 Informacje, 16.15 Kalambury, 16.45 "Płonące pochodnie" (serial), 17.45 "Skrzydła" (serial), 18.15 "Świat według Bundych" (serial), 18.45 Informacje, 19.00 "MacGyver" (serial), 19.50 Losowanie Lotto, 20.00 "Niewygodny świadek" (film USA), 22.00 Informacje i biznes informacje, 22.25 Polityczne graffiti, 22.35 "Ulice San Francisco" (serial), 23.30 Kalejdoskop, 23.55 Magazyn sportowy, 0.55 Muzyka na bis.